Hollywood, interzis în Beijing / Brexit și în fotbalul european

ROMÂNIA

Newsweek

SPERANȚA VINE DIN MOLDOVA

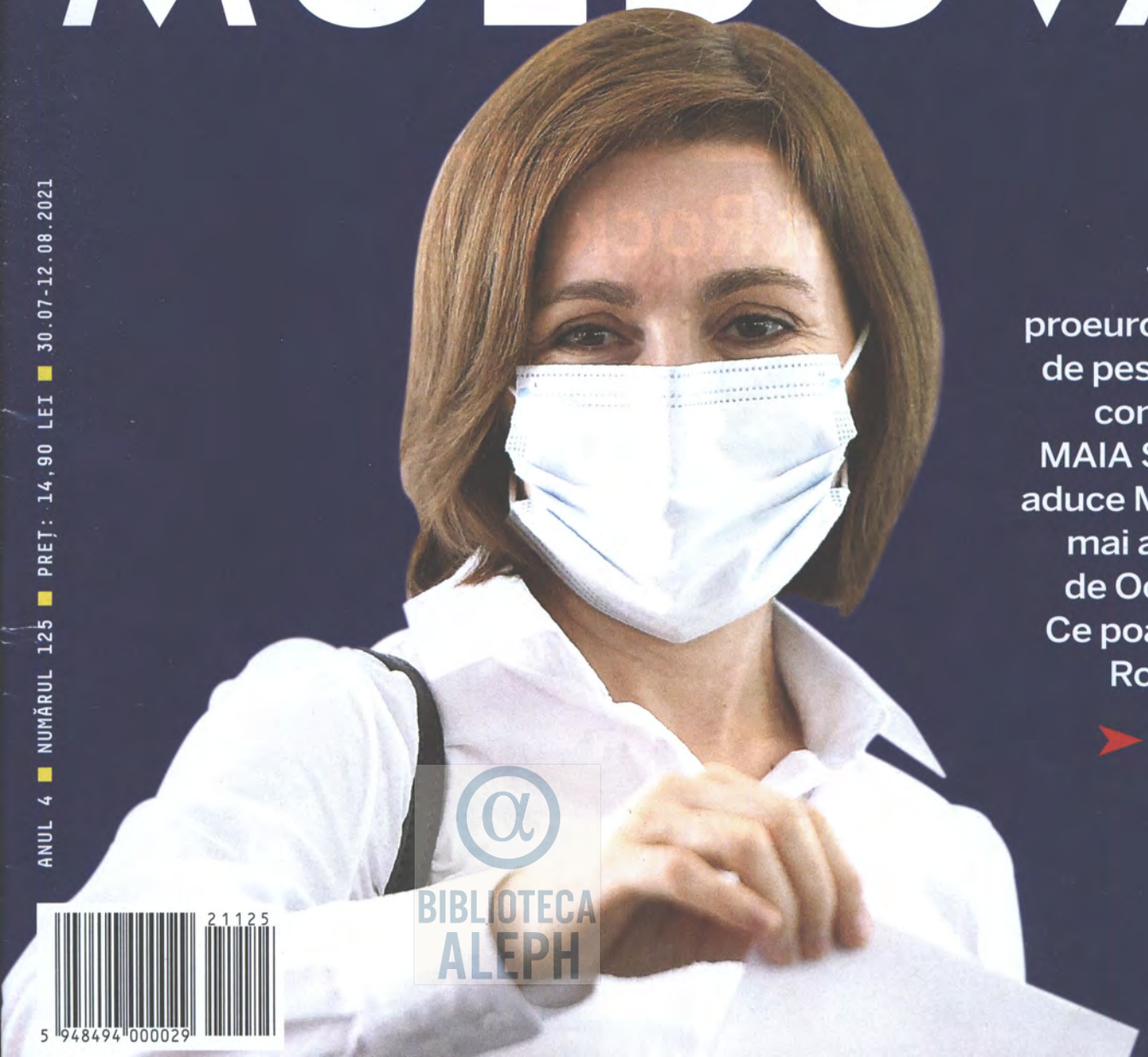

Victoria proeuropenilor de peste Prut, conduși de MAIA SANDU, aduce Moldova mai aproape de Occident. Ce poate face România?

P. 12-25

ANUL 4 ■ NUMĂRUL 125 ■ PREȚ: 14,90 LEI ■ 30.07-12.08.2021

BIBLIOTECA ALEPH

FOTO: GETTY IMAGES

It Rocks!

www.rockfm.ro

Newsweek ROMÂNIA

30.07-12.08.2021 _ ANUL 4 _ NR.125

Apare bilunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 13 august 2021

SUMAR

Periscop

06 **Bacalaureat 2021**
Tot mai puțini elevi, dar mai sârguincioși

Opinii

10 MIHAI DUȚĂ
Ce facem cu trotinetele electrice?
11 ION PETRESCU
Unele iluzii privind viitorul statului afgan

Dosar

12 **Anticipate**
Republica Moldova iese din „zona gri"
16 Victoria Occidentului și câteva mituri ventilate pe la București
17 Au fost fraude masive, voturi vândute
20 Ce poate face România pentru Republica Moldova

Periscop

26 **Securitate**
Efectul Ivașcu asupra lui Drulă. Infiltrații din Aviație
28 Director de operațiuni la Otopeni fără să știe carte
29 Decizie catastrofală: desființarea departamentelor de cybersecurity
30 Paris din aviație, instalat ilegal în Portul Constanța

Internațional

32 **Politică**
Campionatul European de Fotbal: cu ce rămânem?

Magazin

34 **Film**
Interzis în Beijing
39 Făcute la comandă
42 **Olimpiada de vară 2021**
Sportivii de la care așteptăm medalii în ultima săptămână a Jocurilor Olimpice
48 **Punctul pe i**
Daniel Radcliffe
50 **Pe hartă**
Salvați tăcerea: ultimele locuri liniștite ale lumii
54 **Călătorii**
„Diving safari" la 900 km de România
56 **Shipping 2.0**
Containere transportate cu viteze transsonice, de peste 1.220 km/h
58 **Auto**
Festivalul Vitezei de la Goodwood

Calendar

62 Americanii bombardează benzinăria lui Hitler

» P.34

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

REDACTOR-ȘEF _ **Răzvan Chiruță**

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ **Cătălin Prisacariu**

Online manager _ **Ștefan Onica**
Senior editor _ **Mircea Marian**
Senior editor _ **Mihai Duță**
Senior editor _ **Petre Bădică**
Editor _ **Adina Mutăr**
Editor _ **Răzvan Scăețeanu**
Reporter special _ **Petru Zoltan**
Contributori _ **Cristian Diaconescu, Iulian Fota, Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu**

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
IPG Infopress™ Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

JAKARTA, INDONESIA

COVID ucide

44.000 de infectări cu SARS-CoV-2 s-au înregistrat pe 18 iulie, în Indonezia, cel mai mare număr de cazuri din Asia. Sute de persoane decedate sunt înmormântate în cimitirul Rorotan.

FOTO: OSCAR SIAGIAN / GETTY IMAGES

JGZ-9287

NEW YORK, SUA

Prea multă violență

Ofițerii Departamentului de Poliție din New York (NYPD) stau de pază în fața parcului Washington Square, pe fondul unei creșteri a violenței cu arme în oraș, pe 17 iulie.

FOTO: MICHAEL NAGLE / GETTY IMAGES

RINUL DE NORD, GERMANIA

Apă și moarte

Inundații catastrofale au devastat Germania. Pe 15 iulie, râul Erft a devastat centrul istoric al orașului Bad Münstereifel. Apele au cucerit străzile și magazinele.

FOTO: ROBERTO PFEIL / GETTY IMAGES

OCOLIȘ, ALBA

Apă și distrugere

Inundațiile au distrus și comuna Ocoliș, din județul Alba, pe 16 iulie. Viitura a luat mașini, grajduri și animale, a dărâmat case și drumul comunal. Inundațiile au afectat și alte comune din Apuseni.

FOTO: INQUAM PHOTOS / RAUL ȘTEF

BACALAUREAT 2021

Tot mai puțini elevi, dar mai sârguincioși

Prezența la examenul de bacalaureat s-a prăbușit cu 40% în ultimul deceniu. Declinul a fost salvat, parțial, de tinerii care, participând la examen, s-au dovedit mai bine pregătiți.

BACALAUREATUL TREBUIE ANALIZAT DIN perspectiva cifrelor. Vestea foarte proastă este că numărul celor care au fost prezenți la examen a scăzut într-un ritm accelerat.

În 2010, s-au prezentat la examenul de bacalaureat 202.000 de elevi. Anul acesta, s-au prezentat doar 126.999. Vorbim de o scădere a prezenței la examen de aproape 40%.

În 2010, au luat bacalaureatul 110.000 de elevi, iar, un an mai târziu, 101.000. În 2012, un număr de 112.000 elevi au luat bacalaureatul, iar, în 2013, cu 6.000 mai mulți. Apoi, cu o singură excepție (anul 2015), numărul elevilor care au promovat examenul de bacalaureat a fost sub 100.000 de elevi.

În anul 2021, după contestații, numărul elevilor care au luat bacalaureatul a fost 88.000 de elevi. Față de acum un deceniu, procentul celor care nu au luat bacalaureatul a fost mai mic cu 20%.

În concluzie, într-un deceniu, prezența la bacalureat a scăzut cu 38%, dar elevii s-au pregătit mai bine și au reușit să oprească declinul promovării examenului de clasa a XII-a la 20%.

Unul din trei elevi a fost mereu sărac

„Scăderea ratei de participare la educația formală începe încă din clasa a VIII-a, când liceele atrag doar 80% dintre absolvenții de gimnaziu, iar părăsirea școlii este pronunțată deja în timpul învățământului secundar superior, în ciuda unei ușoare scăderi înregistrate în ultimii ani. Problemele din sistemul de educație sunt influențate de realitățile sociale generale din România.

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

Toți candidații	Înscriși	Prezenți	Reușiți	Rată de promovare
2021	**133.664**	**126.999**	**86.120**	**67,8%**
2020	155.650	147.929	95.470	64,5%
2019	136.091	129.168	89.216	69,1%
2018	136.864	123.620	86.163	69,7%
2017	135.513	128.510	93.642	72,9%
2016	137.338	129.395	88.167	68,1%
2015	168.939	159.717	108.350	67,8%
2014	161.682	151.314	91.771	60,6%

România are o rată ridicată de sărăcie în rândul copiilor, un număr deosebit de mare de naşteri în rândul mamelor adolescente (circa 20.000 pe an), dar şi probleme sociale generate de impactul migraţiei circulare asupra familiilor", se arată în proiectul „România Educată" asumat de Guvernul României.

Datele de la INS arată că sărăcia a fost un factor constant, care a determinat părăsirea şcolii. În rândul tinerilor care nu au împlinit vârsta de 18 ani, rata sărăciei nu a coborât niciodată sub 30%. În 2004, procentul a fost de 33% şi el s-a menţinut stabil până în 2014, când a existat un vârf al sărăciei (39%), pentru ca procentul să revină la 30% în 2019.

Scăderea performanţei la bacalaureat din ultimii ani nu se datorează neapărat sărăciei, un fenomen cu un nivel constant în ultimii 17 ani.

Nici jumătate din elevii din clasa I nu iau bacalaureatul

„România şi-a ratat ţintele asumate în cadrul strategiei Europa 2020 pentru părăsirea timpurie a şcolii (15,3% în 2019 vs. 11,3% ţintă asumată)", citim în „România Educată". Un calcul ce are la bază tot datele de la INS arată că doar 40% din copiii care au intrat în şcoală în clasa I au ajuns să dea bacalaureatul anul acesta.

În 2003, s-au născut un număr de 212.459 de copii. INS consemnează 208.062 de copii care aveau vârsta de 7 ani în 2010.

Dintr-un motiv sau altul (deces, migraţie) 4.400 de copii nu au mai ajuns în clasa I (2%).

În anul 2021, generaţia născută în 2003 ar trebui să aibă vârsta de 18 ani şi să dea bacalaureatul. Din această generaţie, în care s-au născut 212 mii de copii, au luat bacalaureatul 88.000, deci doar 41%.

Dacă îi raportăm la elevii din generaţia 2003 care au ajuns în clasa I, au luat bacalaureatul 43%.

Cum s-a ratat Bacul pe regiuni

Promovarea la bacalaureat poate fi analizată şi regional. Cel mai mare declin s-a produs în centrul ţării care, faţă de 2010, a pierdut aproape 3.000 de aboslvenţi, adică 25%. Oltenia a pierdut 2.300 de absolvenţi (în jur de 20%). În zona de nord-vest (Transilvania) declinul a fost de 2.700 de absolvenţi, ceea ce reprezintă o scădere cu 17%. Muntenia a avut cu 1.000 de absolvenţi mai puţin (declin de 7%).

Au existat regiuni care şi-au conservat numărul de absolvenţi. În Moldova au luat bacalaureatul cu doar 500 de elevi mai puţin (sub 3%), iar în Bucureşti-Ilfov scăderea a fost de numai 2%. Comparaţia s-a făcut cu anul 2018 (ultimul pentru care INS prezintă statistici regionale). În 2018, au luat bacalaureatul un număr de 86.000 de elevi, asemănător cu anul 2021.

Statistici amestecate pe judeţe

Judeţele cu cele mai mare venituri au avut şi cele mai bune rezultate la bacalaureat, aşa cum se vede din harta realizată de *Newsweek România*.

Bucureşti, cu cel mai mare venit lunar mediu brut (6.666 lei), are şi un număr mare de absolvenţi (80%). Statistica include doar elevii prezenţi la bacalaureat din generaţia curentă. Lucrurile stau foarte bine la Cluj (84% promovaţi), cu un venit mediu brut de 5.561 de lei, Sibiu (81%), peste 4.900 lei venit brut, Iaşi (81% promovaţi la un venit de 5.000 lei).

Surprinde plăcut Brăila, cu 80% promovaţi la un venit brut de sub 4.000 lei.

Într-un judeţ unde nu se câştigă atât de rău, precum Giurgiu (4.300 lei), au promovat doar 57% dintre elevi.

Au fost şi judeţe sărace care au obţinut un procent mai redus de promovare.

În Teleorman, unde câştigul mediu este 3.800 lei, au promovat 58%.

O concluzie greu de tras

Este evident că tot mai puţini elevi ajung să dea bacalaureatul şi mai puţini îl iau. Dincolo de o stare de sărăcie din care o

Ra

Sesiunea iunie-iulie 2021 (doar candidaţi

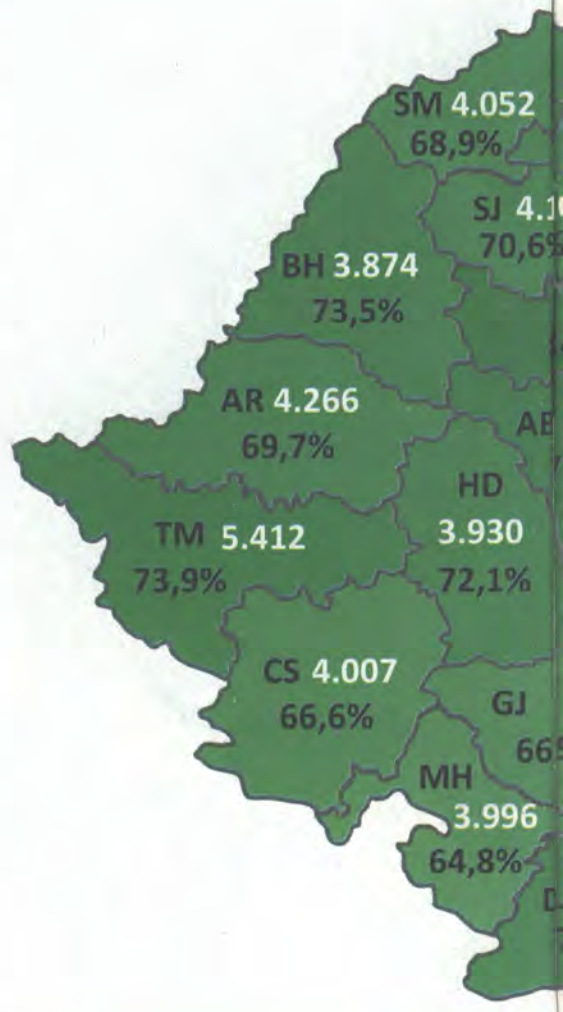

Rată de promovare relativ mică

treime dintre copii nu a ieşit niciodată, migraţia şi politicile sociale slabe depopulează şcoala românească. Anual, peste 200.000 de români pleacă din ţară, în timp ce primăriile nu mai acordă burse sau, în cel mai fericit caz, le micşorează. În plus, „masa caldă", un stimulent pentru multe familii să îşi trimită copiii la şcoală, e un eşec.

ata de promovare la Bacalaureat

din promoția curentă)

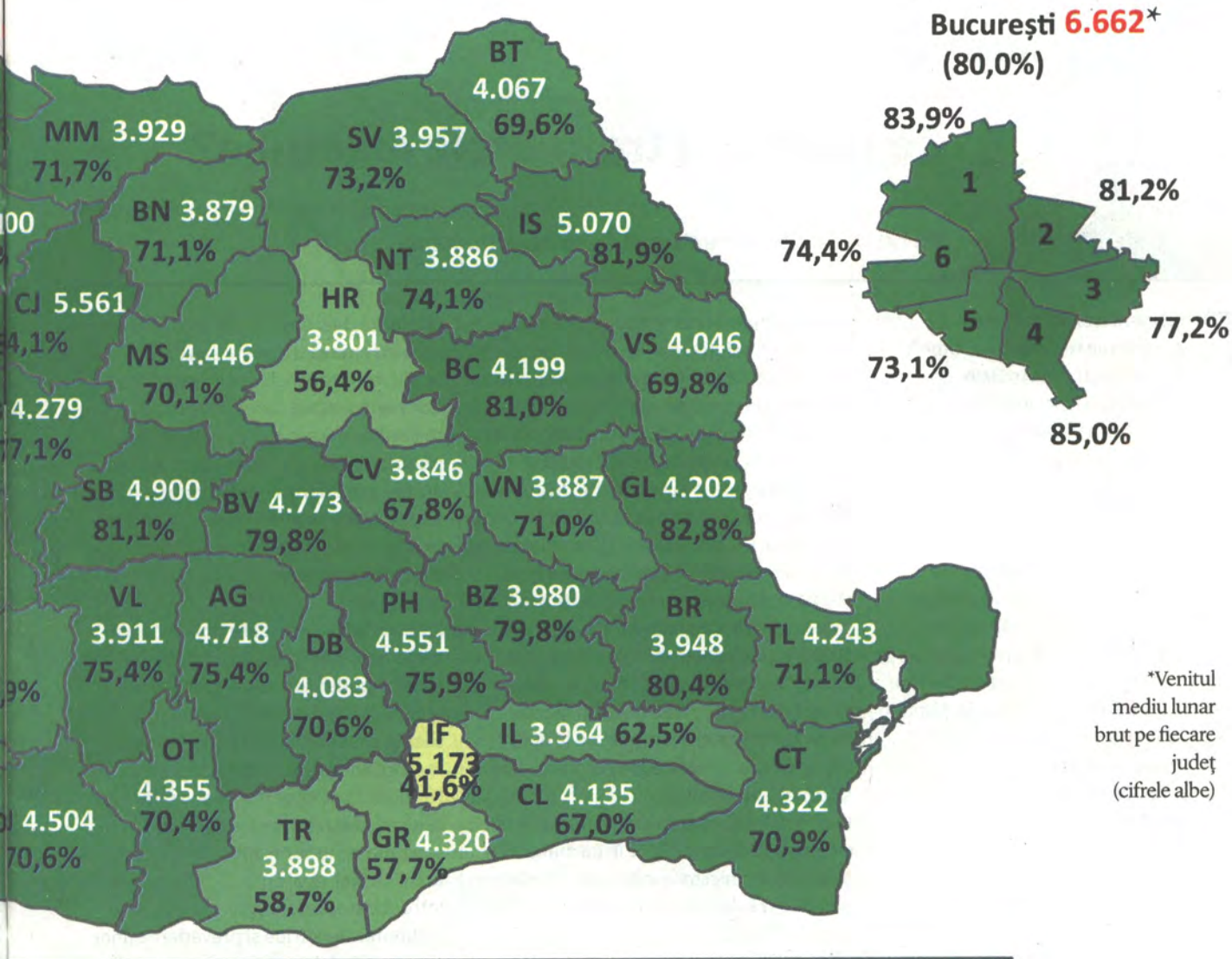

*Venitul mediu lunar brut pe fiecare județ (cifrele albe)

Rată de promovare relativ mare

Rata sărăciei relative, pe grupe de vârstă													
Grupe de vârstă	Ani												
	Anul 2007	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
	UM: Procente												
	Procente	Procente	Procente	Procente	Procente	Procente	Procente	Procente	Procente	Procente	Procente	Procente	Procente
Total persoane	24,6	23,6	22,1	21,6	22,3	22,9	23	25,1	25,4	25,3	23,6	23,5	23,8
0-17 ani	33	33,3	31,9	32,1	33	33,3	34,7	39,3	38,1	37,2	32,2	32	30,8

EDITORIAL

Ce facem cu trotinetele electrice?

MIHAI DUȚĂ, senior editor al *Newsweek România*

Trotinetele electrice provoacă din ce în ce mai multe victime în Europa, astfel că, în Oslo, spre exemplu, au fost interzise pe timpul nopții. În România, trotinetele electrice bântuie nereglementat și, evident, fac victime.

Dacă te-a deranjat vreodată o trotinetă electrică pe trotuar, în parc sau chiar în trafic și te apuci să și spui lucrul ăsta, o să-ți sară în cap toți hipsterii de Dâmbovița. N-ai voie să deschizi măcar subiectul pentru că devii un retrograd care nu înțelege evoluția tehnicii și vremurile moderne în care trăim. Desigur, veți întâlni astfel de comentarii și la aceste rânduri.

Când o femeie și-a văzut fiica inconștientă pe caldarâm, după ce a fost lovită de un trotinetist pe trotuar la ieșirea dintr-un parc, au fost foarte mulți care au înfierat-o pentru că și-a permis să spună public ce a pățit. Nicio empatie pentru fata rănită.

Emancipatul trotinetist care circula ca un dement pe trotuar a vrut să dea niște bani și să plece. Nu l-a interesat prea tare că fata care zăcea pe jos, lovită la cap, cu sângele curgând pe la tâmple, avea nevoie de asistență medicală. El ar fi dat niște bani și-ar fi plecat liniștit acasă.

Desigur, se vor găsi câțiva să-mi sară în cap și să-mi ceară soluții alternative pentru aglomerația din marile orașe. Nu, nu sunt eu responsabil pentru asta. Nu știu cum poate fi descâlcit traficul în București, nici nu cred că mai e mare lucru de făcut, dar sunt absolut convins că nu circulația bezmetică pe trotinete electrice e soluția.

România este de ani de zile pe primul loc în Europa la numărul morților din accidente de circulație, raportate la un milion de locuitori, iar cauzele sunt multiple. Avem prea puține autostrăzi și drumuri naționale pe care se poate circula în siguranță. De aici rezultă și principalele cauze ale accidentelor grave de la noi: viteza neadaptată la condițiile de drum și traversarea neregulamentară.

O altă mare problemă în România este lipsa pistelor pentru biciclete, iar asta complică și mai mult traficul în loc să-l ajute. Din păcate, drumurile de la noi, din orașe sau din afara lor, nu oferă nicio siguranță bicicliștilor.

În plus, de câțiva ani au apărut trotinetele electrice care sunt din ce în ce mai puternice. Nefiind nici cal nici măgar, acestea beneficiază de ceva vreme de scăpări ale Codului Rutier.

Dacă în Oslo, capitala Norvegiei, țară cu drumuri mult mai sigure și cu civilizație a traficului mult peste a noastră, s-a hotărât interzicerea trotinetelor pe timpul nopții, aștept să-mi explice cineva de ce nu s-ar lua și în România decizia ca trotinetele să nu mai poată circula măcar pe trotuare.

Dintre toate orașele importante din Europa, Oslo deține cel mai mare număr de trotinete electrice pe cap de locuitor, iar decizia de a le interzice pe timpul nopții a venit pentru că erau mult prea multe accidente. Însă acolo viețile oamenilor chiar contează. Mai mult decât afacerile celor care închiriază trotinete sau care-și dau ochii peste cap în discuții despre trafic. Norvegia e o țară care a investit un miliard de euro în piste cu două sensuri pentru biciclete în ultimii cinci ani. Asta arată o grijă permanentă pentru siguranța celor care se află în trafic. Dacă ar fi exista o altă soluție în cazul trotinetelor electrice sunt absolut convins că ar fi aplicat-o.

La noi a fost o încercare timidă de a fi reglementată circulația trotinetelor, dar a fost repede „rezolvată" din cauza reacțiilor negative ale trotinetiștilor văzuți, probabil, ca potențiali votanți. În februarie 2020, a fost adoptată o Ordonanță de Urgență în această privință, dar ulterior s-a anunțat că sancțiunile nu vor fi aplicate. Efectul a fost, normal, egal cu 0.

Introducerea unor reguli clare pentru trotinetele electrice și prevederea unor sancțiuni la fel de clare ar însemna, de fapt, mai multe vieți salvate.

Altfel, putem desființa Codul Rutier și scapă cine poate.

Când am scris toate acestea am tot revăzut în minte o imagine. Veneam într-o noapte spre casă cu mașina, drumul era pustiu și, la un moment dat, am văzut un tânăr inert, căzut aproape de bordură, lângă o trotinetă. O mașină oprise deja și cei care se aflau în ea sunau la 112. Sper, din tot sufletul, ca acel băiat să fi rămas în viață. Pentru că asta e tot ce contează.

Unele iluzii privind viitorul statului afgan

ION PETRESCU, contributor al *Newsweek România*

Nici Statele Unite ale Americii, nici Alianța Nord-Atlantică nu au afirmat că au câștigat războiul din Afganistan, la momentul retragerii trupelor proprii din această republică islamică. Este o diferență majoră, semnificativă, față de finalul revenirii în URSS a trupelor sovietice, după războiul purtat un deceniu, în anii 1979-1989, pe tărâm afgan. Moscova a trâmbițat atunci victoria, deși eșecul era clar tuturor. În schimb, presa de peste Ocean este dominată acum de sindromul drobului de sare.

Sunt inserate afirmații ale unor oficiali militari americani, cu grade mari, care au acționat în Afganistan, ce au estimat că, într-un interval de maxim trei până la șase luni, actualul regim al președintelui Ashraf Ghani va fi înlăturat manu militari, de talibani.

O replică fermă a dat, la CNN, cel care l-a însoțit recent pe Ashraf Ghani în vizita la Casa Albă, respectiv Abdullah Abdullah - născut la 5 septembrie 1960 -, care conduce Înaltul Consiliu pentru Reconcilierea Națională.

El a fost candidat la alegerile prezidențiale, pe care oficial nu le-a câștigat, dar, pentru că anterior a fost membru senior al Alianței Nordului și a activat în calitate de consilier al lui Ahmad Shah Massoud, i s-a încredințat conducerea forumului menționat vizând reconcilierea afganilor.

În anii 1990, Massoud a condus aripa militară a guvernului împotriva miliților rivale, iar, după preluarea puterii de către talibani, a fost principalul comandant al opoziției împotriva regimului lor, până la asasinarea sa, în anul 2001.

Revenind la Abdullah Abdullah, acesta a activat anterior ca director executiv al guvernului de unitate al Republicii Islamice Afganistan, iar înainte a fost ministru al Afacerilor Externe. Anterior, a fost membru al Alianței Nordului, conlucrând cu Ahmad Shah Massoud.

Acest ultim detaliu este esențial, deoarece confirmă existența, în continuare, a unui grup puternic de afgani lucizi, deloc întunericiți de aberațiile talibanilor, cei ce își justifică interdicțiile pe care le promovează, chipurile, din perspectiva credinței islamice.

Abdullah Abdullah a precizat, sigur pe el, la CNN, că actuala structură a statului afgan va rezista asaltului taliban.

De altfel, cu toată propaganda lor victorioasă, talibanii nu controlează acum, în mod real, decât un sfert din teritoriul afgan.

În traducere liberă, contrar hărților defetiste publicate pe diferite areaIuri electronice, 75% dintre guvernatorii afgani recunosc încă drept autoritate statală superioară pe oficialii de la Kabul. Iar în privința controlului talibanilor acesta înseamnă, în mod concret, stăpânirea unor creste montane, menținerea unor tabere logistice în peșteri de altfel cunoscute localnicilor, patrularea unor localități unde cei care le conduc au declarat - spre liniștea cetățenilor de care răspund - că recunosc regimul taliban, în schimbul neafectării momentane a stilului lor zilnic de viață.

Pentru că aici vine și dușul rece pentru talibani!

Două decenii, copiii afganilor au fost îndemnați de actualul regim de la Kabul să urmeze școli succesive, să învețe limbi străine, să beneficieze de un sistem minimal de asistență medicală, să înțeleagă că în țara lor preferabilă este forța dreptului de a vota pe cei aleși la diferite nivele de conducere națională, nu dreptul forței bazată pe impunerea reîntoarcerii la întunericimile islamice ale talibanilor.

Este o iluzie să se creadă că doar cei care au tradus pentru americani și aliații lor au înțeles mersul nou al lumii în această parte a Orientului Mijlociu.

Fluxul de date, imagini și transmisii live, accesibile și prin cele mai moderne telefoane mobile, au permis tinerilor afgani să vadă luminile unei civilizații de care au fost frustrați în vremea regimului taliban. Asta nu se uită și nu se poate șterge din memorie.

ANTICIPATE

Republica Moldova iese din „zona gri"

Alegerile de la 11 iunie au scos în evidență o orientare puternică a societății moldovenești către Occident, Uniunea Europeană și, în subsidiar, România. – *Ovidiu Nahoi*

GULLIVER / GETTY IMAGES

Alegerile de la 11 iulie din Republica Moldova marchează ieşirea acestei ţări din logica „50-50". Timp de două decade şi mai bine, ţara a plutit într-o ambiguitate geopolitică păguboasă. Opţiunile pro-occidentale şi pro-ruse erau aproape egale – la fel ca şi numărul de moldoveni plecaţi să lucreze în UE sau în Rusia.

O astfel de situaţie făcea imposibil orice angajament într-o direcţie sau alta, ba a şi hrănit ideea unei „plăci turnante" – nici cu unii în totalitate, nici cu ceilalţi, dar să tragem avantaje din ambele părţi. Asta a fost în folosul reţelelor mafiote.

Acum, balanţa a înclinat puternic spre Vest. De ce? Şi cu ce consecinţe?

Dar lucrurile s-au schimbat. Pentru moldovenii sărăciţi de guvernările succesive incompetente şi corupte, opţiunea emigrării în Vest s-a dovedit, în timp, mai avantajoasă decât cea rusească: venituri mai bune şi mai sigure, condiţii de viaţă superioare, întregirea familiei, oportunităţi educaţionale, libertate.

Direcţia principală a migrării s-a schimbat în ultimul deceniu, în favoarea Vestului, ceea ce nu a fost doar o alegere pragmatică. A transmis, încetul cu încetul, în societatea moldovenească, mesajul că e mai bine cu „Vestul".

Înrăutăţirea situaţiei din Rusia în urma sancţiunilor occidentale, ca şi o serie de măsuri deloc prietenoase luate de Moscova la adresa muncitorilor moldoveni, ca represalii pentru opţiunile pro-europene de la Chişinău, n-au făcut decât să întărească şi mai mult orientarea europeană în Moldova.

Dar s-a produs şi o schimbare culturală.

Pentru o nouă generaţie, ajunsă acum în pragul maturităţii, obişnuită cu reţelele sociale, Europa atrage, România a devenit „cool", o ţară de succes datorită aderării la Uniunea Europeană.

Azi, cântăreţii „noştri", actorii „noştri", scriitorii „noştri", vedetele „noastre" de televiziune, blogger-ii „noştri" sunt în mare parte cei din România. În trecut erau sovietici sau ruşi.

Toate acestea au influenţat votul din 11 iulie şi, pentru prima dată, balanţa s-a înclinat clar către Vest.

În turul al doilea al alegerilor prezidenţiale din noiembrie 2020, Maia Sandu a avut nevoie de sprijinul alunecosului Renato Usatîi pentru a-l învinge pe socialistul pro-rus Igor Dodon, în turul al doilea. De data aceasta, Usatîi n-a mai prins Parlamentul, iar Maia Sandu a câştigat de una singură. O ilustrare cum nu se poate mai clară a prevalenţei opţiunii occidentale.

SPRE EUROPA
Maia Sandu are succes în Vest. A fost primită de Ursula von der Leyen, preşedintele Comisiei Europene, după întâlniri cu Angela Merkel şi Emmanuel Macron.

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

Şi, mai presus de toate, banii vorbesc

Cât despre balanţa economică a Republicii Moldova, aceasta era deja înclinată puternic spre Vest cu mult înainte de aceste alegeri.

Acordul de Asociere şi Liber Schimb cu Uniunea Europeană, încheiat în 2014, a fost urmat de represalii comerciale din partea Rusiei, îndeosebi în ce priveşte exporturile moldoveneşti de fructe, legume şi vin. Dar producătorii moldoveni s-au adaptat destul de repede cerinţelor unei pieţe europene mai pretenţioase.

România a devenit principalul partener comercial. Este de departe principala piaţă de export pentru produsele moldoveneşti (o pondere de peste 28%, conform datelor Biroului Naţional de Statistică pentru anul 2020). Urmează Germania, cu puţin peste 9% şi de-abia pe locul trei Rusia, cu puţin sub 9%.

În ce priveşte ţările din care Moldova a importat, China, România şi Rusia se află aproape la egalitate pe primele trei locuri, cu ponderi ce depăşesc cu puţin 11%.

În aceste condiţii, este greu de crezut că economia moldovenească va mai putea fi pusă de către Rusia în situaţia delicată în care s-a aflat imediat după încheierea Acordului de Asociere. Pârghiile economice şi comerciale s-au redus considerabil.

Rămân, desigur, pârghiile politice. Leonid Kalaşnikov, şeful Comitetului Dumei de Stat pentru Afaceri CSI, Integrare Euraziatică şi Relaţii cu Compatrioţii, ameninţa imediat după

Exporturile Republicii Moldova în 2020

(destinații)

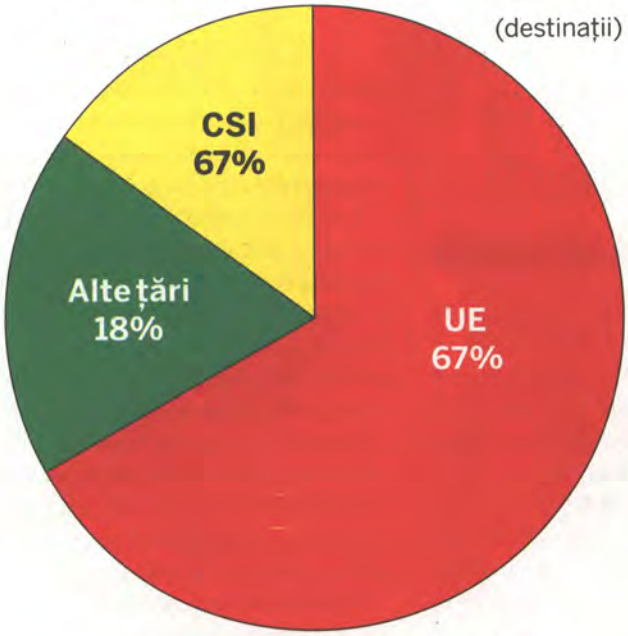

Total: 2,48 miliarde dolari

Importurile Republicii Moldova în 2020

(furnizori)

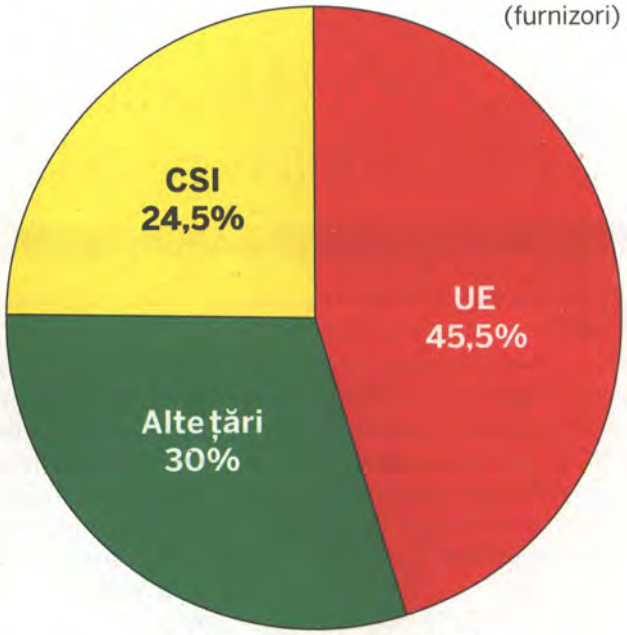

Total: 5,41 miliarde dolari

Sursa: Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova

aflarea rezultatelor alegerilor că Rusia va „întări factorul transnistrean" dacă noul guvern de la Chișinău va alege o linie anti-rusă.

Conceptul de „linie anti-rusă" este unul cât se poate de vag în accepțiunea Kremlinului și ar putea cuprinde orice pas făcut de Chișinău în direcția Uniunii Europene sau a unor reforme interne care ar atinge interese rusești - în tenebrosul sistem bancar sau în ce privește decizii strategice legate de NATO.

Dar ce ar putea face Rusia, concret, în Transnistria? Oficial, acolo se află staționați circa 1.700 de soldați ruși, a căror misiune este paza depozitelor de muniții din regiune. Numărul real al militarilor precum și cantitățile și tipurile de armament din republica autoproclamată fac încă obiectul multor speculații.

Chiar și așa, marja de acțiune militară a Moscovei pare destul de limitată. Transnistria este o fâșie prinsă între două zone întinse ostile Moscovei – Ucraina pe de o parte, iar de cealaltă Moldova și mai departe flancul estic al NATO.

Problema Rusiei în R. Moldova. Și nu numai

Victoria clară a forțelor pro-europene înseamnă un eșec major al soft-power-ului rusesc. Resuscitarea de urgență a fostului președinte Vladimir Voronin, adus în coasta obedientului dar ineficientului Igor Dodon, a arătat sărăcia de mijloace politice de care Moscova mai dispune acum în Republica Moldova. Ceea ce nu înseamnă că Rusia va abandona partida – probabil Kremlinul își va căuta noi parteneri, dintr-o nouă generație politică, pe care să-i crească pe măsură ce popularitatea guvernului pro-european va începe să scadă, sub povara reformelor dureroase și a realităților economice și sociale sumbre.

Tabloul general nu este însă foarte încurajator pentru Rusia. Ea a arătat că se pricepe foarte bine să manevreze avioane și nave de luptă, să deplaseze trupe și să lanseze operațiuni surprinzătoare, cum a fost cea a „omuleților verzi" care au capturat Crimeea. Pe scurt, să înfricoșeze.

Dar cu tot sistemul de propagandă și dezinformare, Rusia nu reușește să se facă și admirată și dorită. Și nu doar în Republica Moldova.

A pedepsit Ucraina după semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, răpindu-i Crimeea și întreținând insurgența din Donbas. Prețul a fost pe măsură: înstrăinarea națiunii ucrainene pentru o generație de aici încolo. Greu de imaginat când anume Rusia va mai avea un nou Ianukovici la Kiev.

Georgia este de mai bine de un deceniu și jumătate un avanpost al Occidentului pe coasta răsăriteană a Mării Negre. Armenia, până de curând aliat fidel al Moscovei, tocmai a reales guvernul reformist al lui Nikol Pashinian.

În toamna anului trecut, Armenia a pierdut repede războiul din Nagorno-Karabagh, în fața Azerbaidjanului sprijinit puternic de Turcia. În timp ce Rusia a stat deoparte și nu și-a sprijinit aliatul armean.

A fost aceasta o modalitate de a face din Pashinian un perdant demn de a fi răsturnat de la putere? Dacă asta a fost intenția Rusiei, atunci a dat greș. Acum o lună, Nikol Pashinian a câștigat detașat alegerile parlamentare.

Victoria Occidentului și câteva mituri ventilate pe la București

GREU DE GĂSIT UN MOMENT ÎN CARE niște alegeri desfășurate în Republica Moldova să genereze atâtea comentarii după aflarea rezultatelor. O ieșire din logica de până acum, când, înainte de ziua alegerilor, acestea erau considerate „cruciale", iar, după aflarea rezultatelor, domnea incertitudinea. Multe idei au fost lansate în ultimele zile în spațiul public din România. Unele dintre acestea merită o privire critică.

„Rusia nu s-a implicat în alegeri". Ba da, doar atât a putut.

La 23 iunie, ziarul german *Bild* dezvăluia schemele de finanțare în valoare de peste 11 milioane de euro ale Moscovei în sprijinul candidatului pro-rus Igor Dodon în alegerile prezidențiale din noiembrie 2020 de la Chișinău. Dezvăluirile se bazau pe un document provenit de la Serviciul de Informații și Securitate (SIS) al Republicii Moldova, care analiza în detaliu campania rusă planificată pentru a influența alegerile prezidențiale din noiembrie 2020. „Scăparea" acestui document a fost pusă de jurnaliștii germani pe seama faptului că serviciile moldovene doreau astfel să avertizeze Kremlinul că mișcările sale în Moldova sunt cunoscute.

Poate că aceasta a determinat Moscova să acționeze cu mai multă prudență. Dar organul de propagandă Sputnik și-a continuat campania în sprijinul partidei pro-ruse și al constructului AUR, importat din România. Cu o lună înainte de alegeri, Moscova a reiterat promisiunea unui împrumut de 200 de milioane de euro, în cazul realizării „stabilității politice" în țară. O expresie prin care se poate înțelege participarea blocului pro-rus la guvernare. Toate acestea nu sunt deloc indicii că Rusia nu s-a implicat.Faptul că Moscova nu a avut în Republica Moldova parteneri mai buni decât Dodon și Voronin nu poate fi imputat forțelor pro-europene. Este, în cele din urmă, o problemă a Kremlinului.

„Victoria Maiei Sandu este urmarea unui acord Berlin-Moscova". Pe ce vă bazați când spuneți asta?

De fapt, întrebarea este dacă mai e și altceva în afara ridicolului în care se pun singuri cei care vorbesc de conspirații mondiale. Un singur lucru știm: la sfârșitul lunii mai, președinta Maia Sandu a fost într-o vizită oficială la Berlin, la invitația omologului Frank-Walter Steinmeier și în cadrul căreia a discutat și cu cancelara Angela Merkel.

Așa cum au relatat agențiile de presă la momentul respectiv, Berlinul și-a manifestat sprijinul total față de agenda reformistă a Maiei Sandu și a anunțat că va trimite observatori la alegerile din 11 iulie.

Analiștii au remarcat, de asemenea, și schimbarea de accent a politicii germane față de Chișinău: de la interesul strict legat de o găsire a unei soluții în problema transnistreană (cu Rusia ca parte a soluției), la transformarea Republicii Moldova într-o țară democratică și prosperă.

De ce ar fi Rusia interesată în asemenea evoluții? De ce ar permite Vladimir Putin ca un stat considerat în „sfera de influență" a Rusiei să aibă succes orientându-se către Vest? Tocmai un asemenea succes ar reprezenta o amenințare existențială pentru regimul său.

Să nu uităm că propaganda rusă susține tocmai contrariul: Uniunea Europeană îi sărăcește pe membrii și partenerii săi din Est, foști componenți sau sateliți ai URSS. Dar stați: nu asta susțin și cei de la AUR, încununați cu un frumos 0,49% în alegerile din 11 iulie? Ba da...

„Victoria PAS înseamnă sfârșitul unionismului". Ca și cum, până acum, Unirea bătea la ușă...

Sentimentele pro-românești ale cetățenilor Republicii Moldova sunt în creștere. Potrivit unui studiu sociologic realizat de către compania Date Inteligente iDATA și preluat de Veridica.ro, în cazul unui referendum pe tema unirii, 41,6% dintre respondenți ar răspunde pozitiv. În același timp, pentru aderarea la Uniunea Europeană se declară 67,3% dintre respondenți. Circa 30% dintre cetățenii Republicii Moldova declară că își doresc și aderarea la NATO. Curentul pro-românesc este inclus în cel pro-european, mai amplu - nu toți pro-europenii sunt și unioniști. Este motivul pentru care liderii pro-europeni abordează tema unionistă cu prudență, pentru a nu-și înstrăina cealaltă parte a electoratului.

Pe de altă parte, partidele care militează pentru unionism și nimic altceva obțin scoruri minuscule. Pare un paradox, dar în realitate explicația e simplă: pro-europenii, proveniți în special din mediul urban, informați, cu niveluri de educație și implicare civică superioare mediei, înțeleg foarte bine dificultățile procesului de unificare și nu-și dau votul demagogilor.

Nu, rezultatul votului din 11 iulie nu are cum să arunce în aer ideea unionistă pentru simplul fapt că nu există la ora actuală o perspectivă imediată pentru unificarea celor două state românești. Și o știu și unioniștii sinceri din R. Moldova.

Dimpotrivă, o apropiere a Republicii Moldova de Uniunea Europeană și extinderea proiectelor comune pe cele două maluri ale Prutului ar fi favorizate în noua conjunctură. Și ar reprezenta pași înainte spre unire.

„România nu a ajutat Republica Moldova". Ba da, și încă foarte mult. Alta e, însă, problema.

În perioada pandemiei, România a făcut un joc de soft-power de înalt nivel în Republica Moldova – în așa măsură încât Igor Dodon s-a enervat și a primit un convoi de ajutoare din România sub un pod de la periferia Chișinăului. Dar chiar și așa, România a contracarat eficient „diplomația" măștilor și a vaccinurilor din partea Rusiei cât și a Chinei. A trimis material sanitar, a detașat specialiști și a donat vaccinuri cât Rusia și China la un loc.

Guvernul României a acordat o contribuție voluntară de 250.000 de euro către European Endowment for Democracy în noiembrie 2020, pentru susținerea societății civile și a mass-media independente din R. Moldova.

Gazoductul Iași – Ungheni – Chișinău a fost finalizat de către Transgaz la finalul lunii iulie 2020. Conducta nu e încă operațională, dar va scoate, în final, Republica Moldova din totala dependență de Rusia. Ca să nu mai vorbim de sprijinul în plan diplomatic în instituțiile europene. Desigur, nu toată lumea din România a fost parte în acest efort de susținere - și nu întotdeauna. Mult timp, decidenți și analiști de la București au susținut soluția „pragmatică" a lui Plahotniuc. Iar aici, într-adevăr, România are o problemă. *(Ovidiu Nahoi)*

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

AFTER POL

Au fost fraude masive și voturi vândute

După închiderea urnelor de vot de la alegerile parlamentare anticipate din Republica Moldova, comunitatea WatchDog.md și Institutul de Politici Publice au prezentat rezultatele primului after-poll în care au arătat că Partidul Acțiune și Solidaritate a obținut un scor important.

ESTIMĂRILE WATCHDOG ȘI IPP au arătat că Partidul Acțiune și Solidaritate va obține 55,8%, Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor 23,1% și al treilea partid care a prins Parlamentul, Partidul Politic Șor, 8,1%.

Datele lor s-au apropiat foarte mult de cele oficiale. Astfel, după ce s-au numărat toate voturile, PAS a obținut 52,80% din voturi, BECS – 27,17%, iar Partidul Politic Șor – 5,74%.

DE

RĂZVAN CHIRUȚĂ
razvan.chiruta@newsweek.ro

Newsweek România a stat de vorbă cu unul dintre experții din comunitatea Watch Dog, Valeriu Pașa, consultant politic, specialist în comunicare publică, management politic și campanii electorale.

„Eu văd trei mari amenințări la succesul reformelor din Republica Moldova. Una este obiectivă, cuantificabilă, și se referă la lipsa resursei umane calificate, oameni care să îmbine experiența și voința. Sunt foarte puține astfel de persoane.

În plus, reforme înseamnă că multă lume va fi dată afară, inclusiv din sistemul de justiție. Așa că va exista o opoziție majoră, în special dinspre sistemul judecătoresc, care va anula legi, regulamente, decizii.

Fiind mână în mână cu procurorii corupți, cu polițiștii corupți și cu demnitari.

Practic, va fi o protecție circulară: magistrații pe demnitari, demnitarii pe judecători. Și tot așa", a explicat Valeriu Pașa.

Expertul afirmă că a treia amenințare vine dinspre Rusia, care nu va accepta ușor rezultatele alegerilor.

„Rusia va face tot posibilul să discrediteze noua guvernare, să discrediteze reformele și pentru asta vor pompa multă dezinformare și propagandă. Ei și-au pregătit multe capete de pod în campania electorală prezidențială și în campania care s-a încheiat. Au vorbit de reforme care se vor face și care sunt

necesare, dar le-au dat deja o tentă foarte negativă, le-au diabolizat într-un fel. Și vor merge pe principiul «V-am spus noi, uite ce fac ăștia». Așa că noul Guvern trebuie să aibă o bună comunicare, la fel mass-media și partenerii externi care susțin noua guvernare.

Pentru că dacă fiecare pas în reforme va însemna pierdere de rating pentru partidul de la guvernare și pentru figurile din față, ritmul acestora vor scădea. Politicienii sunt politicieni. Când le pică ratingul, tind să se apuce de altceva", a menționat Valeriu Pașa pentru *Newsweek România.*

A demonstrat seriozitate în lupta anticorupție

Valeriu Pașa afirmă că succesul Maiei Sandu și al PAS se datorează maturizării societății moldovenești, dar mai ales seriozității pe care a arătat-o actualul președinte în lupta anticorupție.

„Nu s-au schimbat așteptările din Republica Moldova, doar că oamenii au fost mințiți. Maia Sandu a reușit în timp scurt să demonstreze că pentru ea toată povestea cu lupta împotriva corupților e pe bune și că are capacitatea să lupte cu toată gașca asta. Plus că și societatea s-a maturizat.

Când a venit premier în 2019, a convins că pentru ea lupta anticorupție e serioasă. De când a devenit președinte, a demonstrat că poate și a mișcat lucrurile cu puținele atribuții pe care le are la președinție", a menționat Valeriu Pașa.

Moldovenii au fost atât de rău mințiți că, dacă un politician are realizări mici sau se ține de cuvânt, primește încredere.

Iar Maia Sandu și PAS au câștigat alegerile cu 52,8% în ciuda unor fraude masive la vot.

„S-au făcut fraude mari. Comisia Electorală e digitalizată. Dar rămâne problema vinderii votului. Oamenii duși cu mașina și prelucrați pe drum, cum fac rețele de influență prin sate, unde le dau mii de lei pentru a-i convinge pe oameni cu cine să voteze, în sate mici au cumpărat echipa de la secția de votare și desemnează rezultate inexistente", a dezvăluit expertul Watchdog.md, pentru *Newsweek România.*

Dacă nu e schimbat procurorul general, Moldova nu se va reforma

Corupția este cel mai greu de eliminat la Chișinău, iar pentru președintele Maia Sandu și pentru PAS urmează o perioadă complicată, în care vor trebui să lupte cu o justiție coruptă, cu politicieni care nu vor accepta ușor că au pierdut și cu fluxurile masive de bani ale oligarhilor.

Maia Sandu a reușit în timp scurt să demonstreze că pentru ea toată povestea cu lupta împotriva corupților e pe bune

„Nu va fi deloc ușor cât timp justiția va funcționa în felul în care a funcționat în ultimii ani. Și e extrem de dificil. A fost o încercare în 2019 de înnoire a Consiliului Superior al Magistraturii, dar judecătorii, cei mai odioși dintre

ei, şi-au încropit rapid o adunare şi au făcut câteva şedinţe pentru a bloca activitatea CSM.

Dar fără reformarea justiţiei nu se poate face nimic. Şi fără Procuratura Generală. Acum avem un procuror general, Alexandr Stoianoglo, care a venit printr-un concurs organizat de ministra Justiţiei din guvernul Sandu, dar acel concurs a fost trucat.

Iar astăzi, Alexandr Stoianoglo este omul care lucrează pentru Viaceslav Platon, un fost partener al lui Vladimir Plahotniuc. Şi asta a spus-o chiar şi Maia Sandu", a explicat pentru *Newsweek România* jurnalistul Alex Cozer.

Acesta aminteşte că Viaceslav Platon şi Vladimir Plahotniuc au gândit jaful din sistemul bancar, au preluat tot sistemul de asigurări, au pus la cale „Landromatul", un mecanism uriaş de spălare de bani. Ulterior s-au depărţit, dar apoi au făcut din nou pace.

„Stoianoglo, la scurt timp după ce a devenit procuror general, printr-o dispoziţie a sa, practic l-a disculpat pe Platon. La un an de zile, la solicitarea procurorilor, completul de judecători l-a achitat într-un dosar penal.

Platon a bătut iar palma cu oamenii lui Plahotniuc, gen Vladimir Andronachi, Andrian Candu şi Vlad Cebotari. Au apărut două grupări, cea a lui Platon, şi gruparea veche din jurul lui Plahotniuc, care avea o influenţă în sistemul de justiţie. Au înţeles că nu are rost să se războiască, au căzut la pace şi dosare deschise în urmă cu un an, un an şi jumătate, nu sunt încă trimise în instanţă.

Ai depus mărturie, ai dosar penal

Oamenii lui Plahotniuc, care controlează companii de stat, precum MetalFeros, continuă să le devalizeze. Fostul director a pus documente pe masa procurorilor, prin care a arătat că statul a fost delapidat cu jumătate de miliard de dolari prin această companie", a menţionat Alex Cozer.

Jurnalistul a precizat că în acest dosar ar fi implicat Vladimir Andronachi, dar ar fi protejat.

„Sunt martori care depun mărturii împotriva lui şi li se deschid dosare penale tocmai martorilor.

Fără oameni hotărâţi în justiţie va fi imposibil să se schimbe ceva. Aici lucrurile sunt mult mai dificile decât în România.

În justiţia din România au existat oameni care şi-au dorit să contribuie la schimbare.

În Moldova nu sunt, pentru că sistemul a rejectat, în ultimii zece ani, pe oricine voia o reformă", a precizat jurnalistul din Republica Moldova.

Pe de altă parte, potrivit acestuia, nici nu e posibil ca procurorul general să fie demis. Astfel că PAS intră într-un cerc vicios, care se poate rezolva doar prin schimbarea legilor.

„Nu există nicio pârghie legislativă ca procurorul general să fie demis. Aşa a fost în 2016 reforma procuraturii, care prevedea că mandatul procurorului general se întinde pe o durată de 7 ani şi nu există nicio cale de revocare.

Singura soluţie ar fi Consiliul procurorilor, care ar trebui să iniţieze o procedură disciplinară, dar Consiliul procurorilor e tot în interiorul procuraturii, deci e puţin probabil.

Ar trebui schimbată legea, dar şi aici e complicat, cu Curtea Constituţională. Dacă erau 67 de mandate, se putea modifica Constituţia, inclusiv prevederile care îl protejează pe procurorul general", a menţionat Alex Cozer.

Fără reformarea justiţiei, nu se poate face nimic. Şi fără Procuratura Generală. Actualul procuror general, numit printr-un concurs trucat

Partidul Acţiune şi Solidaritate a obţinut 63 de mandate, suficiente pentru a deţine majoritatea în Parlament, dar insuficiente pentru a modifica singur legea fundamentală.

Problema societăţii moldoveneşti vine din faptul că, dincolo de rezultatele alegerilor anticipate, iniţiate de Maia Sandu tocmai cu ideea de a „curăţa Parlamentul de politicieni corupţi", este controlată în continuare de oligarhi.

DIASPORA MOLDOVENEASCĂ a fost prezentă în număr mare la urne. Inclusiv în România.

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

UNIFICARE ECONOMICĂ

Ce poate face România pentru Republica Moldova

Dincolo de cuvintele mari despre unire, restabilirea unor conexiuni economice și politice între România și Republica Moldova rămâne un coșmar, din cauza mediului extrem de complicat din stânga Prutului. Relevante sunt tentativele de realizare a unor legături energetice, care să ajute Chișinăul să scape de dependența Moscovei.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

DE PE VREMEA GUVERNĂRII Ponta, România se laudă că va oferi gaze Republicii Moldova, dar nici acum nu a reușit. În materie de interconectare a energiei electrice este și mai complicat: România ar putea ajunge să importe curent produs de Tiraspol la prețuri de dumping cu ajutorul gazelor pe care separatiștii nu le plătesc și încarcă guvernarea de la Chișinău.

Următoarele pagini vă prezintă o imagine succintă a câtorva chestiuni tehnice care încarcă relația dintre România și Republica Moldova.

Curentul de la București întârzie

Maia Sandu a declarat public, în mai 2020, că este total nemulțumită de ritmul lent al interconectării energetice cu România. Președintele Moldovei s-a referit la stația electrică „back-to-back" de la Vulcănești și la linia electrică Vulcănești-Chișinău, care ar fi urmat să fie date în exploatare în 2019, însă lucrările la acest proiect nu începuseră.

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Uniunea Europeană (UE), Banca Europeană de Investiții (BEI) și Banca Mondială au semnat pentru un pachet de finanțare de 270 de milioane de euro pentru a asigura interconectarea permanentă între rețelele electrice din Moldova și România.

Moldelectrica, echivalentul Transelectrica din Republica Moldova, ar urma să construiască o nouă line electrică de înaltă tensiune de 400 kV între Vulcănești, localitate în sudul Moldovei situată aproape de granița cu România, și capitala Chișinău, o stație electrică de tip back-to-back de 600 MW în Vulcănești și va moderniza stația de la transformare de la Chișinău, care acum funcționează la 330 kV, ca urmare a introducerii noii tensiuni de 400 kV.

O stație back-to-back este necesară pentru a uniformiza diferențele de voltaj care există acum acum între sistemul românesc și cel din Republica Moldova. Practic, după ce aceasta va fi realizată, o parte din rețeaua de înaltă tensiune a Moldovei va funcționa la 400 kV, aceeași ca în România și Europa centrală și Occidentală, iar Moldova va putea primi energie electrică din rețeaua românească.

Proiectul ar urma să fie gata în 2022.

În acest moment, Moldova depinde aproape exclusiv de curentul electric produs în Transnistria, zonă separatistă controlată de facto de Rusia.

Lungul drum al gazelor spre Chișinău

De cel puțin opt ani, în perioada guvernării Ponta, România se chinuie să ofere gaze către Republica Moldova, dar nu reușește. În 2013, guvernarea USL a demarat lucrările la gazoductul Iași-Ungheni. După ce acesta a fost terminat, cu greu, s-a descoperit că era inutil dacă nu mergea mai departe, până la Chișinău. În 2020, după investiții de 150 de milionae de euro, țeava a ajuns în capitala Moldovei, dar tot fără gaz a rămas.

Problema este că Republica Moldova nu are nevoie, în acest moment, de gazele din România. Cel mai mare

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

FLORI ŞI BANI
Pe 7 mai 1990, moldovenii de pe ambele maluri s-au reîntâlnit pe „Podul de flori". Stânga: la Albiţa. După 30 de ani, florile nu mai ajung. România trebuie să ajute Moldova mai ales financiar.

furnizor de gaze din Republica Moldova este Moldovagaz, care asigură practic aproape integral consumul ţării, inclusiv Transnistria. Firma este însă deţinută în proporţie de 50% de Gazprom, 35% de Guvernul Republicii Moldova, 14% de autorităţile din Transnistria şi 1% de persoane fizice. Practic, Gazprom se uneşte cu Transnistria şi deţine controlul companiei. Gazprom şi Moldovgaz au încheiat un acord în 2019, dar nu este clar – din comunicatele oficiale – dacă el se încheie în decembrie 2020 sau în 2022.

O altă problemă este că presiunea din sistemul de transport al gazelor din România este mai mică decât cea din reţeaua din Moldova.

În consecinţă, Transgaz a ponit o altă investiţie, care costă alte 174 de milioane de euro: conducta Oneşti-Gherăeşti-Leţcani, cu staţiile de comprimare aferente. Prin realizarea acestui proiect va putea fi asigurată presiunea necesară şi capacitatea de transport gaze naturale de 1,5 mld. mc/an în punctul de interconectare dintre sistemele de transport gaze naturale ale României şi Republicii Moldova.

În sfârşit, gazele vândute de Gazprom sunt mai ieftine decât ceea ce ar putea furniza România. Dacă ţara noastră ar vinde gaz peste Prut, prin Romgaz, ar trebui să accepte o pierdere, pentru a învinge concurenţa rusă.

România, fereastră pentru Transnistria

În regiunea separatistă Transnistria ar locui circa 478.000 de persoane, arată un recensământ făcut de regimul de la Tiraspol, dar autorităţile de la Chişinău contestă datele, susţinând că acolo s-ar afla doar circa 320.000 de persoane. Oricum, dintre aceştia, aproximativ 15% sunt migranţi temporari.

Deşi nu există date clare, o mare parte din transnistreni au primit cetăţenie română. Situaţia este confirmată de fluxul mare de bani care vine din ţări precum Italia, Germania, Marea Britanie şi Polonia, situaţie monitorizată de banca centrală a Moldovei.

În plus, Transnistria are un acord de schimburi comerciale cu UE, aşa că 70% din producţia acestei regiuni ajunge în spaţiul european, principala destinaţie fiind România. Valoarea exporturilor din Transnistria către România depăşea, în 2018, un miliard de dolari.

Creşterea exporturilor spre UE şi reducerea schimburilor comerciale cu Rusia „este principalul instrument de soft-power al influenţei europene în regiune, instrument care este foarte probabil să deschidă pe viitor şi posibilităţi politice pentru Uniunea Europeană".

Tiraspolul consumă, Chişinăul plăteşte

În 2020, autorităţile de la Tiraspol au anunţat că vor să exporte curent electric în România, imediat ce se vor finaliza lucrările de interconectare

România se chinuie de opt ani să ofere gaze către Republica Moldova, dar nu reuşeşte. Lucrările se mişcă încet pe ambele maluri

Bucureşti-Chişinău.

Alexei Şirm, directorul Centralei electrice de la Cuciurgan, din regiunea separatistă, a declarat că Chişinăul s-a angajat în faţa Rusiei să ofere acces Centralei de la Cuciurgan, deţinută

de gigantul rus Inter RAO EES, la infrastructura moldovenească pentru ca aceasta să poată exporta în România.

Centrala de la Cuciurgan este unul dintre cei mai mari contribuabili la bugetul transnistrean și produce curent electric din gazele livrate de Federația Rusă Republicii Moldova. Însă regimul de la Tiraspol nu achită Gazprom-ului consumul de gaze, iar datoria, care deja depășește 7 miliarde de dolari, este trecută pe seama Republicii Moldova.

capacitate de producție de 2.520 MW și poate genera energie pe bază de gaze naturale, păcură și cărbune. Din cele 12 instalații de generare, șase sunt nefuncționale și activează doar trei.

Ruptură în telecomunicații

Încă din noiembrie 2018, s-a anunțat că taxele de roaming între Republica Moldova și România vor fi eliminate. Mai mult, în data de 1 decembrie 2018, cetățenii din România și Republica Moldova nu au plătit tarife de roaming, acest gest reprezintând „un prim pas simbolic" pentru eliminarea taxelor de telefonie mobilă dintre cele două țări.

Ulterior, taxele au fost menținute, un minut de convorbire din Moldova spre România, în roaming, costând circa un euro. Practic, tarifele practicate de companiile românești de telefonie mobilă pentru convorbirile din Moldova sunt apropiate de prețurile practicate în Rusia.

Centrala de la Cuciurgan este unul dintre cei mai mari contribuabili la bugetul transnistrean și produce curent electric din gazele Republicii Moldova

Oficial, datoria pentru gaz este a companiei Moldovagaz, la care Gazprom deține 50% din acțiuni, 35,33% din acțiuni sunt ale Republicii Moldova, iar 13,44% aparțin administrației de la Tiraspol.

Regimul Dodon a impus în 2019 un contract prin care 80% din energia electrică era cumpărată de aici, întrucât cea furnizată de Ucraina era mai scumpă. În martie 2020, acordul a fost reînnoit, pe un an. Centrala are o

În august 2019, ministrul de Externe din Republica Moldova, Nicu Popescu, a participat la o videoconferință cu reprezentanții Guvernului de la București privind eliminarea costurilor de roaming cu România. „Am discutat cu reprezentanții Guvernului de la București și cu operatorii de telefonie din Republica Moldova și România pașii concreți pentru ca cetățenii din ambele țări să nu mai plătească sume foarte mari pentru aceste servicii de telefonie", a scris Nicu Popescu pe Facebook.

Guvernul din care făcea parte acesta, condus de Maia Sandu, a căzut, iar acest subiect pur și simplu a dispărut de pe agenda publică. Probleme ar putea fi însă nu doar în Moldova, ci și în România, întrucât operatorii locali de telefonie ar pierde sume importante.

Ziarul Național din Republica Moldova a scris, pe surse, că Sorin Grindeanu, pe atunci președintele ANCOM, numit de PSD, s-ar fi opus eliminării taxelor de roaming, sub influența lobby-ului companiilor românești. Ziarul indica firma Vodafone ca fiind principalul beneficiar al acestor taxe. Atât ANCOM, cât și omologii de la Chișinău au respins aceste speculații.

Podurile peste Prut, greu de reconstruit

Dincolo de simbolicul „Pod de Flori", până când Basarabia a fost ocupată

O ALTFEL DE UNIRE
Gazoductul Iași-Ungheni trebuie să scape Moldova de dependența de Rusia (stânga). Cooperarea militară, inclusiv cu NATO, funcționează. Cramele de la Cricova sunt celebre în toată lumea (jos).

de URSS, existau 22 de poduri care legau aceste teritoriu de România. Majoritatea au fost distruse de trupele sovietice în 1944. Au rămas doar două, feroviare, la Fălciu – Cantemir și de la Holboca – Ungheni. După 1945, au fost refăcute patru poduri: Galați – Giurgiulești (1949), Albița – Leușeni (1956, renovat în 1978), Oancea – Cahul (1963) și Sculeni – Sculeni (1966). Acestora li s-au adăugat coronamentul barajului Stânca – Costești în 1978 și podul de la Rădăuți Prut – Lipcani în 2005, singurul refăcut după prăbușirea URSS, cu sprijinul financiar de la Bruxelles.

Un deputat PMP, Constantin Codreanu, a trimis mai multe interpelări către Guvern, în legislatura 2016-2020, întrebând când vor fi refăcute celelalte 14 poduri, dar nu a primit un răspuns concret.

Schimburile comerciale sunt îngreunate și de faptul că în Republica Moldova calea ferată are standardul sovietic. În 2013, se discuta ca, cu fonduri europene, linia de cale ferată Ungheni-Chișinău să fie adusă la standardul european, dar nimic concret nu s-a întâmplat.

Vinurile moldovenești prind teren

În anul 2019, volumul exporturilor de vinuri din Moldova a constituit 156,6 mil. litri de vin, în creștere cu 9% (sau cu 12,6 mil. litri) față de anul 2018. Din totalul volumului exportat, vinurile liniștite dețin o cotă de 94%, divinurile și distilatele – 3%, vinurile fortificate – 2%, iar spumantele – 1%, arată Oficiului Național al Viei și Vinului de la Chișinău. Din aceste exporturi, peste 13% au ajuns în România, care este urmată de Polonia, cu o pondere de peste 12%.

Aparent paradoxal, producția de vinuri din Moldova a cunoscut un salt calitativ după ce Federația Rusă a vrut să pedepsească această țară și a impus o serie de embargouri la importurile de vin. În 2006, 90% din exporturile de vin ajungeau în Rusia, acum s-a ajuns la puțin peste 12%.

Rusiei, în 2019, circa 15 milioane de litri, dar valoarea este de 29 de milioane de dolari. Moldova exporta aproape dublu, 27 de milioane de litri, dar valoarea era de doar 20 de milioane de dolari.

La arme, peste Prut

Evoluează însă tot mai bine relațiile militare dintre cele două state. La ora redactării acestui articol, Moldova anunțase că va participa la exercițiile Sea Breeze 2021 - organizat de US Navy și Forțele Navale ale Ucrainei – deși Rusia a cerut oficial anularea acestor antrenamente militare. Practic, cea mai bună relație politică dintre România și Moldova este cea militară, care evoluează discret, dar bine.

Producția de vinuri din Moldova a cunoscut un salt calitativ după ce Federația Rusă a vrut să pedepsească această țară

Numeroase companii producătoare de vin au dat faliment, suprafața cultivată cu viță de vie a scăzut cu 40%, dar, potrivit experților, a crescut calitatea vinurilor. Însă, în Rusia, vinurile moldovenești se vând și azi, dar foarte ieftin. De exemplu, Portugalia vindea

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

Numărul cetățenilor moldoveni care au cetățenia română a ajuns, la finalul anului trecut, la 642.149 de persoane

Cooperarea militară, tot mai amplă

Armata Republicii Moldova are circa 6.000 de militari și este finanțată cu circa 0,3% din PIB-ul țării, adică 35 de milioane de euro, bani care ajung pentru salarii, în cea mai mare parte. Potrivit SIPRI, Moldova este statul european cu cea mai mică alocare pentru Apărare.

Pentru comparație, bugetul alocat de Malta pentru Apărare este aproape dublu, ca procent din PIB.

În ultima perioadă, au avut loc mai multe exerciții comune, cu Armata Română, după ce regimul fostului președinte Igor Dodon redusese semnificativ această formă de cooperare.

În martie 2021, militarii din trupele speciale ale României și Republicii Moldova au desfășurat un exercițiu comun de pregătire la Predeal. Au participat militari din rândul Batalionului cu Destinație Specială „Fulger" (BDS) din Republica Moldova și militarii din cadrul Batalionului 52 Operații Speciale „Băneasa — Otopeni" din România.

La final de martie, a avut loc un alt exercițiu comun, al forțelor speciale moldovenești, române și americane. De data aceasta, exercițiul a avut loc pe teritoriul Republicii Moldova.

În iunie, a avut loc un exercițiu de trecere a Dunării cu ajutorul bărcilor de asalt, în raionul de instrucție Frecăței, județul Brăila.

Pe de altă parte, doar în februarie 2021 au avut loc 10 manevre militare organizate de către Grupul Operativ al Trupelor Ruse (GOTR) din Transnistria, care are în componență circa 1.500 – 2.000 de soldați. Trupele ruse și forțele militare loiale regimului de la Tiraspol sunt estimate la aproape 15.000 de combatanți.

Sperietoarea NATO

Neutralitatea Republicii Moldova este o temă încurajată puternic de propaganda rusă. Majoritatea populației nu vrea aderarea la blocul militar vest-european: ultimele sondaje arată că sub 20% din populație ar dori ca acest stat să facă parte din NATO, în timp ce peste 60% se opun.

O anumită cooperare, limitată, a existat: țara participă, încă din 1994, din Parteneriatul pentru Pace, parteneriat din care a făcut parte și România, înainte de a intra în NATO.

La 9 decembrie 2017, s-a deschis la Chișinău un birou NATO, în pofida opoziției vehemente a președintelui de la acel moment, Igor Dodon.

Astfel de birouri au fost deschise de NATO și în Ucraina sau Georgia. În perioada pandemiei, NATO a ajutat Republica Moldova prin donarea de echipamente medicale, iar președintele Maia Sandu a mulțumit pentru sprijin.

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES; INQUAM PHOTOS ALEXANDRU BUSCA, OCTAV GAN

Totuși, în campania electorală, ea a spus că aderarea la NATO nu este pe agenda ei.

Un sfert din moldoveni au cetățenie română

Numărul cetățenilor moldoveni care au cetățenia română a ajuns, la finalul anului trecut, la 642.149 de persoane la o populație estimată la aproximativ 2,7 milioane de locuitori. Aceasta înseamnă că unul dintre patru moldoveni are și cetățenia română. Doar în 2020 s-au aprobat puțin peste 66.000 de astfel de cereri. Tot în acel an, au devenit cetățeni români 2005 minori din Republica Moldova.

Vârful aprobărilor a fost în 2011, în perioada guvernării Boc: 81.893 de cetățeni din Republica Moldova au primit și cetățenia română. În perioada guvernării PSD, în 2017 și 2018, numărul de aprobări a scăzut la peste 31.000 pe an.

Alte 144.434 de cereri așteptau să fie rezolvate la finele lui 2020, conform datelor Ministerul Justiției din România, care a răspuns astfel la o interpelare a deputatului USR Iulian Lorincz.

Pe de altă parte, circa 70.000 de moldoveni aveau, în mai 2020, cetățenie rusă.

Însă este posibil ca numărul acestora să crească, după ce, la finele lunii aprilie 2020, președintele Federației Ruse, Vladimir Putin, a promulgat Legea care prevede simplificarea procedurii de acordare a cetățeniei. Ea nu mai conține obligația de a renunța la cetățeniile altor state, pentru a primi cetățenia rusă. Legea are condiții speciale pentru cetățenii din Republica Moldova, Ucraina, Belarus și Kazahstan. Aceștia vor putea scrie cereri pentru obținerea cetățeniei Federației Ruse, indiferent de cât timp locuiesc pe teritoriul Rusiei. Inițiativa vine pe fondul scăderii forței de muncă în Federația Rusă.

Patriarhul Daniel n-a trecut Prutul

Credincioșii ortodocși din Basarabia sunt rupți între două biserici: Mitropolia Basarabiei, aflată sub jurisdicția Patriarhiei Române și a doua, Mitropolia Chișinăului și a Întregii Moldove, aflată sub jurisdicția Patriarhiei de la Moscova.

Mitropolia Basarabiei nu a fost recunoscută inițial de către statul moldovean și a fost înregistrată oficial mai târziu, în 1998, în urma unei decizii CEDO. Structura controlată de Moscova domină: ea controlează circa 80-90% din parohiile din Republica Moldova (datele exacte se schimbă de la o sursă de informații la alta). Conform unui raport din 2007 al Serviciului de Stat pentru Problemele Cultelor de la Chișinău, Mitropolia Moldovei avea în subordine 1.255 parohii, în timp ce Mitropolia Basarabiei doar 219 parohii.

Pe de altă parte, analiștii români arată că, până acum, niciun patriarh nu a vizitat Republica Moldova și nu a încercat să sporească, astfel, influența Mitropoliei Basarabiei.

SECURITATE

Efectul Ivașcu asupra lui Drulă. Infiltrații din Aviație

Oameni cu legături periculoase cu reprezentantul ceaușist al Tarom în străinătate, promovați de ministrul Transporturilor. – *Petru Zoltan*

DOUĂ NUMIRI RECENTE ASUMATE de ministrul Transporturilor, Cătălin Drulă, ridică mari semne de întrebare asupra posibilelor legături cu fosta Securitate ceaușistă ale politicianului USR-PLUS. Numirile se referă la Stoica Nicolae, noul șef al Autorității Aeronautice Civile din România (AACR), și la Cristian Paris, montat membru în Consiliul de Administrație al Portului Constanța.

Paris a fost asociat cu Dorin Ivașcu, fost reprezentant al Tarom (între 1978 și 1988, la Tripoli, Singapore, Londra și New York) și omul care deține, azi, Aeroportul Tuzla.

În ciuda unui aviz de securitate negativ, Drulă încearcă din răsputeri să instaleze, la cererea lui Ivașcu, un punct de trecere a frontierei pe micul aeroport dobrogean.

Stoica Nicolae, la rândul lui, a fost angajatul lui Cristian Paris. În această calitate, Nicolae a fost în conflict evident de interese, întrucât deținea și o funcție în aviație, la stat.

Mai mult, Nicolae a fost responsabil și pentru umflarea unui contract cu o firmă a unei asociate a lui Ivașcu.

Conflict de interese uluitor, nesancționat

Stoica Nicolae a fost angajat în 2005 ca inspector principal la Serviciul Investigații Transport Aerian (SITA) din Direcția Generală de Control și Investigații Accidente în Transporturi a Ministerului Transporturilor. SITA a fost reorganizat prin OUG 26/2009 și transformat în Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile (CIAS). Stoica Nicolae făcea parte din comisiile de investigație tehnică a accidentelor și incidentelor de aviație civilă.

În paralel cu funcția de inspector principal la CIAS, timp de doi ani (2010-2012), Stoica Nicolae a deținut și funcția de director general al companiei Bit Air Consulting, din București, conform CV-ului său.

Om nou în politică, Cătălin Drulă a montat la vârful aviației și navigației oameni crescuți și susținuți de un fost boss ceaușist al aviației

Ce atribuții avea inspectorul principal Stoica Nicolae în calitate de director al companiei private? Aflăm din CV: „Contractarea și implementarea sistemului de raportare a evenimentelor aviației civile ECCAIRS la principalele aeroporturi și operatori aerieni din România".

Conflictul de interese este evident: pe de o parte, ca angajat la privat, lua bani de la operatori aerieni pentru a implementa sisteme de raportare a incidentelor, pe de altă parte, ca angajat la stat, investiga incidentele.

„Pedeapsa" lui Nicolae: numit șef la CIAS

Aeroclubul României, din subordinea Ministerului Transporturilor, a dat firmei conduse de inspectorul Stoica Nicolae două contracte, în valoare totală de 91.000 euro.

Primul contract a fost atribuit prin negociere directă, pe 2 martie 2011, pentru 45.000 euro. Obiectul: implementarea sistemului ECCAIRS.

Două zile mai târziu, pe 4 martie 2011, Aeroclublul României a primit gratuit softul ECCAIRS de la CIAS în baza unui protocol semnat între cele două instituții ale Ministerului Transporturilor. Soft pe care urma să îl implementeze firma condusă de inspectorul Stoica Nicolae, de la CIAS.

Un an mai târziu, pe 15 mai 2012, Aeroclubul României a mai atribuit firmei Bit Air Consulting un contract de aproximativ 46.000 euro, tot pentru implementarea sistemului ECCAIRS. Două săptămâni mai târziu, Stoica Nicolae a renunțat la funcția de director al Bit Air Consulting pentru a fi numit în funcția de director general al CIAS.

În această nouă calitate, Stoica Nicolae a ajuns iar în conflict de interese: ca șef al CIAS, trebuia să verifice dacă softul furnizat de CIAS Aeroclubului României a fost implementat corect de

AERO-AFACERI Fostul reprezentant comunist al Tarom în capitale străine, Dorin Ivașcu (stânga), are acum un aerodrom la Tuzla și un om la șefia AACR, Nicolae Stoica

FOTO: FACEBOOK/RAS: AVIATION-TIMES.AERO; EUROPUNKT.RO

Bit Air Consulting, firma la care Stoica Nicolae fusese director.

Contactat de *Newsweek România*, Stoica Nicolae a spus că ar fi fost verificat de Agenția Națională de Integritate, care nu ar fi constatat nicio problemă. Nicolae, însă, a refuzat să prezinte documentul care să-i probeze spusele.

Firma Bit Air Consulting, actuala Aero Bit International, a fost înființată în anul 2009, dar acum se află în lichidare. Compania era controlată de Cristian Paris, printr-o rețea de firme intermediare.

Contract de 500.000 de euro cu partenerii lui Ivașcu

Stoica Nicolae era și în 2016 la conducerea CIAS. În acel an, a închiriat un spațiu de 1.060 de metri pătrați în care să funcționeze instituția pe care o conducea. Imobilul a fost închiriat de la firma TD Maci SRL pe o perioadă de trei ani. Chiria lunară era de 14.542 euro, cu tot cu TVA.

Firma este deținută în mod egal de Doinea Trăsnea și Gabriela Huzuneanu. Ultima este asociată în firma Green Food Hub SA cu Alexandra Cornelia Huzuneanu. La rândul ei, aceasta din urmă este parteneră de afaceri cu Dorin Ivașcu, pomenit anterior.

Newsweek România a dezvăluit că foști și actuali guvernanți au încercat în ultimii opt ani să promoveze o Hotărâre de Guvern prin care Aeroportul Tuzla, controlat de Dorin Ivașcu, să beneficieze de un punct de trecere a frontierei și un birou vamal. Ultima inițiativă a avut-o actualul ministru al Transporturilor, Cătălin Drulă, dar Ministerul Afacerilor Interne s-a opus din cauza riscurilor de securitate.

Furt de peste 2.000 de euro lunar

În anul 2017, a fost înregistrată o sesizare la Direcția Națională Anticorupție cu privire la contractul de închiriere dintre CIAS și TD Maci SRL.

Argumentul: statul român ar fi fost păgubit pentru că spațiul de 1.060 metri pătrați ar fi avut, în realitate, doar 954 metri pătrați. Sesizarea a ajuns în 2018 și la CIAS, după ce Stoica Nicolae a fost înlocuit din funcția de director general cu Constantin Voicu. În urma analizării documentelor, noua conducere a CIAS a constatat că, timp de 20 de luni, s-a plătit chirie pentru 106 metri pătrați inexistenți. Tot în anul 2018, conducerea CIAS a aflat de existența dosarului 633/P/2017 de la DNA, instrumentat de procurorul anticorupție Iulia Bilciu.

Directorul Constantin Voicu a informat firma TD Maci că suprafața este mai mică cu 106 metri pătrați, dar administratorul și asociatul Doinea Trăsnea a negat. Un cadastrist contractat pentru a măsura clădirea a decis: imobilul avea 954 mp, nu 1.060.

Ca urmare, contractul de închiriere a fost renegociat: de la 14.542 euro, prețul a scăzut la 12..460 euro lunar. Practic, lunar s-au plătit peste 2.000 de euro în plus la chirie timp de 20 de luni, rezultând o pagubă de 41.000 euro.

DNA recunoaște furtul, dar invocă recuperarea prejudiciului

Ancheta procurorului Iulia Bilciu de la DNA a început în anul 2017. Conform documentelor obținute de *Newsweek România*, procurorul de caz nu s-a prea grăbit: a cerut în anul 2018 mai multe documente de la CIAS și, în 2019, a cerut datele de identificare ale unor angajați care făcuse diligențele pentru semnarea contractului de închiriere. Apoi, în primăvara acestui an, a decis să claseze dosarul pe motiv că prejudiciul a fost recuperat prin reducerea valorii contractului.

Contactat de *Newsweek România*, Stoica Nicolae a spus că nu a fost audiat de DNA și nu a avut nicio calitate în acest dosar: „Vă asigur că absolut toată activitatea mea s-a încheiat cu rapoarte de control/decizii de clasare a plângerilor făcute și hotărâri judecătorești. Nu am nicio problemă, din acest motiv deranjez. Nu am prieteni, respect legea!".

OPERAȚIUNI Printre responsabilitățile lui Nicolae Stoica pe Otopeni era și degivrarea aeronavelor

Director de operațiuni la Otopeni fără să știe carte

Protejatul cuplului Ivașcu – Paris a fost numit într-o poziție cheie la aeroport. S-a constatat că era incompetent.

STOICA NICOLAE A FOST NUMIT director Operațiuni pe Aeroportul Internațional Henri Coandă București (AIHCB) în mai 2020. Principalele atribuții ale acestuia erau: organizarea intervenției pentru salvarea victimelor și stingerii incendiilor, activități de deszăpezire și degivrare pentru a asigura disponibilitatea pistei etc.

În subordine, Nicolae mai avea un compartiment care se ocupa de activitatea de handling. Una dintre firmele care se ocupă de activitatea de handling pe Aeroportul Otopeni este Menzies Aviation România, firmă la care director general și administrator este Cristian Paris, unul dintre patronii lui Stoica Nicolae din perioada 2010-2012.

Inspecție de la AACR. Deficiențe mari

În perioada decembrie 2020 – ianuarie 2021, Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) a efectuat o inspecție de audit pe Aeroportul Otopeni pentru a verifica modul de aplicare a normelor europene în ceea ce privește respectarea planului de urgență al aerodromului, operațiunile în condițiile de iarnă și în condiții meteo adverse. Toate acestea erau atributul Direcției Operațiuni, condusă de Stoica Nicolae.

Pe 4 ianuarie a.c. a fost finalizat raportul de inspecție din care rezultă că s-au constatat cinci neconformități și s-au făcut două observații.

De exemplu, inspecția a scos la iveală că nu a fost efectuat exercițiul parțial de verificare a planurilor de urgență în anul 2020 și nici nu s-a efectuat o analiză formală privind modalitățile și responsabilitățile legate de intervenție pe o distanță de 1.000 de metri față de praguri pe direcțiile de aterizare și decolare.

Comisia de inspecție a mai constatat că există cazuri în care formularele completate de dispeceri sol nu sunt actualizate conform planului de deszăpezire și degivrare.

S-a mai descoperit că procedura comună AIHCB – ROMATSA de operare în condiții meteo nefavorabile nu conține criterii privind suspendarea operațiunilor în condiții de contaminare a suprafețelor de manevră cu apă.

Observațiile au fost că nu se respectă planul de urgență cuprins în Manualul Aerodromului și nici nu s-a făcut o analiză eficientă a implementării planului de deszăpezire.

Nicolae, trimis la „restituire"

În urma constatării acestor nereguli, comisia de inspecție a recomandat Companiei Naționale Aeroporturi București (CNAB) „reinstruirea managerului operațional al Aeroportului Internațional Henri Coandă București, Nicolae Octavian Stoica, cu privire la prevederile specifice domeniului de inspecție (punctul 3 din prezentul raport) din Manualul Aerodromului AIHCB".

Nemulțumit, Stoica Nicolae a trimis mai multe e-mail-uri către AACR, în care a formulat o serie de obiecțiuni cu privire la actul de control. Mai mult, a solicitat să i se spună „care din constatările echipei de inspecție a AACR" au generat recomandarea de reinstruire a sa.

Însă, printr-o adresă trimisă de directorul general al CNAB, Florin Dumitrescu, conducerea AACR a fost informată că „obiecțiunile transmise (...) de către domnul Nicolae Octavian Stoica, director Operațiuni Aerodrom (...) nu au fost asumate în mod oficial de către Managerul Responsabil al AIHCB (directorul general al CNAB), reprezentând punctul de vedere personal al emitentului".

FOTO: STIRILEKANALD.RO

Decizie catastrofală: desființarea departamentelor de cybersecurity

Stoica Nicolae a dat afară toți specialiștii cyber din AACR, în contradicție cu obligațiile internaționale ale României.

AUTORITATEA AERONAUTICĂ Civilă Română (AACR) „patronează" toată aviația civilă din țară, de la reglementări, personal, aeronave, inspecții, siguranța și securitatea aeroporturilor românești. Începând cu iulie 2017, AACR a înființat o structură de securitate cibernetică cu două compartimente, pentru a respecta Anexa 17 la Convenția de la Chicago, Directiva UE nr. 2016/1148 și Planul Național de Securitate Aeronautică.

Unul dintre compartimente, CERT-AV-RO, a fost certificat și recunoscut la cel mai înalt nivel internațional. Totul, cu doar trei angajați.

La nivel internațional, CERT-AV-RO colabora pe palierul tehnic cu toate organismele internaționale cu atribuții în aviția civilă: ICAO, ENISA, CERT-EU, EASA, ECCSA, EUROCONTROL și IATA.

Pe plan național, colabora cu CERT-RO, CORIS al Serviciului de Telecomunicații Speciale și Centrul Național Cyberint al SRI.

Directorul Nicolae nu știe atribuțiile AACR

Pe 18 ianuarie 2021, la șefia AACR a fost numit Stoica Nicolae, care până atunci deținea funcția de director Operațiuni pe Aeroportul Otopeni. Decizia de numire a fost aprobată de Consiliul de Administrație al AACR, controlat de Ministerul Transporturilor. La scurt timp după numire, Nicolae a decis să externalizeze serviciile IT ale AACR către Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare Informatică ICI București. Apoi, a decis desființarea celor două compartimente de securitate cibernetică. Justificarea oficială a fost că AACR a externalizat serviciile IT, iar prin desființarea celor trei locuri de muncă, se fac economii de 500.000 lei pe an. „Structura de securitate cibernetică din cadrul direcției de securitate a fost desființată începând cu 1 martie a.c., întrucât AACR nu deține atribuții legale în domeniul securității cibernetice, altele decât activitățile desfășurate de către auditorii de securitate", a afirmat directorul Stoica Nicolae într-un răspuns către *Newsweek România*.

Specialiștii în cybersecurity au colaborat cu omologi internaționali

Habarnismul actualului șef al AACR, instalat de Drulă, poate costa România relația cu instituții internaționale esențiale în combaterea infracțiunilor cibernetice în aviație

Documentele oficiale obținute de *Newsweek România*, însă, îl contrazic pe Stoica Nicolae. Cei trei specialiști ai AACR au fost implicați, împreună cu partenerii naționali și internaționali, în gestionarea mai multor campanii malware majore internaționale. Activitatea lor a fost dată ca exemplu pozitiv de Agenția Europeană de Cybersecurity (ENISA). Din răspunsul dat de Nicolae, însă, reiese că cei trei specialiști în securitate cibernetică ai AACR ar fi participat ilegal și ar fi avut acces la documentele secrete ale organizațiilor internaționale (unul dintre documentele care conțin informații clasificate este Anexa 17 la Convenția de la Chicago, conform SRI). Practic, dacă ar fi să-l credem pe actualul șef al AACR, România a creat incidente de securitate la nivel internațional. Directorul Stoica Nicolae a refuzat să comenteze acest aspect.

Drulă tace din nou, ca și în cazul Ivașcu

Newsweek România i-a adresat în scris mai multe întrebări pe această temă ministrului Cătălin Drulă, de la Transporturi, care nu a răspuns încă la solicitare. De altfel, nu este prima oară când Drulă dă dovadă de opacitate, în trecutul recent a refuzat să răspundă și la întrebările despre cererea sa de a instala un punct de trecere al frontierei pe Aeroportul Tuzla al lui Dorin Ivașcu. În schimb, Direcția Transport Aerian a Ministerului Transporturilor, condusă de directorul Mihail Victor Ionescu, încearcă să dreagă busuiocul după dezastrul făcut de Stoica Nicolae în aviația civilă prin desființarea structurii de securitate cibernetică, deși știa de toate demersurile acestuia și le-ar fi putut opri. Surse din cadrul Direcției Transport Aerian au precizat că se fac demersuri oficiale pentru a evalua modul și argumentele care au generat această situație. Mai mult, se încearcă să se reducă impactul negativ asupra sistemului național de aviație civilă. N

Paris din aviație, instalat ilegal în Portul Constanța

Drulă face orice pentru oamenii lui Dorin Ivașcu, chiar dacă trebuie să încalce legea pentru asta.

ELENA IANCU A FOST ANGAJATĂ la AACR în 2013, după ce, anterior, lucrase timp de 25 de ani la Direcția de Urbanism a Primăriei Sectorului 2. La AACR, conducea Serviciul Servituți Aeronautice, care se ocupa cu avizarea documentațiilor tehnice aferente obiectivelor din zone cu servituți aeronautice civile.

În această calitate, a avizat mai multe documentații pentru compania Appex Alliance Aero 5, care urma să construiască hotelul Hilton Garden Inn la o distanță de aproximativ 200 de metri sud față de axa unei piste a Aeroportului Otopeni. Pentru acest proiect, firma Apex Alliance a angajat pe post de consultant compania Air Management, patronată de Cristian Paris, fratele Elenei Iancu.

Pe 19 iunie 2018, directorul general al Autorității Aeronautice, Armand Petrescu, a dat firmei un aviz pentru organizare de șantier și amplasare de macara pe o perioadă determinată cu anumite condiționări. De exemplu, serviciul condus de Elena Iancu a stabilit că înălțimea maximă a macaralei trebuie să fie maxim 13 metri, iar eventuala depășire până la 18 metri se poate face numai pe timp limitat cu acordul și sub coordonarea Aeroportului Otopeni și ROMATSA.

Macaraua ilegală a pus în pericol zborurile de pe Otopeni

Pe 25 octombrie 2018, în timpul efectuării unei inspecții de supraveghere a siguranței aeronautice, s-a constatat că în zona șantierului s-a ridicat o automacara cu braț telescopic la o înălțime de aproximativ 35 de metri. Comandantul adjunct al Aeroportului Otopeni a cerut șefului de șantier să respecte cotele de înălțime pentru a nu pune în pericol traficul aerian.

Șeful de șantier a refuzat să respecte indicațiile, motivând că are acordul conducerii Aeroportului. Somat să respecte legea, șeful de șantier a spus că, din cauza unei defecțiuni tehnice, brațul automacaralei nu a putut fi coborât.

Doar că pista 08L-26R fusese, din acest motiv, închisă traficului aerian pentru 33 de minute.

Au fost sesizate în regim de urgență toate autoritățile cu atribuții, inclusiv Poliția Transporturi Aeriene. În urma investigațiilor, incidentul a fost raportat ca „eveniment de risc semnificativ pentru siguranța" aviației civile.

Sora lui Paris a recunoscut conflictul de interese

După incident, AACR a trimis rezultatele anchetei către Aeroport și Poliția Transporturi Aeriene. Elena Iancu a refuzat să semneze documentul, pentru că se afla în „conflict de interese, declarat în prezența domnului Dolofan" (Cristian Dolofan este șeful Departamentului Aerodromuri din cadrul AACR).

Contactată de *Newsweek România*, Elena Iancu a spus următoarele: „Emiterea sau neemiterea acestuia (avizului - n.r.) nu este un act decizional al meu. Că am declarat sau nu, nu are relevanță, deoarece nu cunosc firma la care faceți referire, deoarece între societatea respectivă și fratele meu poate exista un contract despre care nu este necesar să am cunoștință în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu".

Întrebată care a fost implicarea ei în emiterea avizului și de ce a fost schimbată din funcție în urma incidentului aviatic, Elena Iancu ne-a trimis la biroul de presă.

Cristian Paris, de 26 de ani în jurul aviației

Fratele Elenei Iancu, Cristian Paris și-a început cariera în industria aviatică în anul 1995, la compania de handling Romanian Airport Services SA, controlată de Dorin Ivașcu. Printre asociații

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

DRULĂU
Denumit „Drulău" de colegii de partid pentru că ar fi incoruptibil, ministrul Drulă are slăbiciuni securiste

firmei figurează și Compania Națională Aeroporturi București, dar și Alexandra Cornelia Huhuzeanu. Ultima este asociată într-o altă firmă cu Gabriela Huhuzeanu, una dintre asociatele firmei TD MACI SRL, de la care Stoica Nicolae a închiriat un imobil pentru CIAS.

De la firma lui Dorin Ivașcu, în 1998, Cristian Paris a fost numit manager al companiei Menzies Aviation România, prezentă cu serviciile de handling pe aeroporturile Otopeni, Cluj, Iași și Timișoara.

În paralel, Paris conduce și propria firmă, Air Management International Ltd. Prin intermediul firmei sale, deține 5% dintr-o altă societate, Aeropass Consulting, la care figurează și ca administrator. Această societate deținea jumătate din firma Bit Air Consulting, la șefia căreia a fost Stoica Nicolae, actualul director al Autorității Aeronautice.

„Nu îmi aduc aminte ca Stoica Nicolae să fi fost angajatul meu. Nu comentez. Am tot dreptul să comentez după aia sau nu?", a spus Cristian Paris pentru *Newsweek România*.

Despre avizele obținute de la AACR pentru diverși clienți, Cristian Paris a declarat că nu își aduce aminte despre firma Apex: „Parcă a făcut un hotel. Nu am ce să comentez, nu e niciun conflict de interese. Eu sunt specialist în aviație. Am reprezentat firma Apex în relația cu AACR, da. Nu știu dacă sora mea era angajată la momentul ăla la AACR. Nu am ce să comentez. Dacă vreți, ne vedem săptămâna viitoare".

Paris, numit ilegal de Drulă în CA la Portul Constanța

Ministerul Transporturilor, sub semnătura ministrului Cătălin Drulă, a convocat abuziv Adunarea Generală a Acționarilor a Companiei Naționale Administrația Porturilor Maritime pentru a revoca din funcție patru membri din Consiliul de Administrație înainte ca acestora să le expire mandatele valabile până în aprilie 2022. De ce este abuziv? Pentru că ministrul nu are atribuții pe Guvernanță Corporativă, legea care reglementează activitatea Consiliului de Administrație al Portului Constanța.

Agenda anti-corupție și pro-transparență a USR-PLUS este cu totul călcată în picioare de numirile foarte ciudate făcute de ministrul Transporturilor

Astfel, ministrul Drulă i-a numit privizoriu în CA, pe o perioadă de patru luni, pe Cristian Paris, Bogdan Enache, Mihai Florin Mihail și Adrian Crizbasianu. Fiecare va primi o remunerație de 10.636 lei brut.

Întrebat care a fost motivul pentru care ministrul Drulă l-a desemnat în Consiliul de Administrație al Administrației Portului Constanța, Cristian Paris a spus: „Dacă te uiți la CV-ul meu, îți dai tu răspunsul.

Dacă mă pricep la bussines, mă gândesc că conduc o corporație, pot să conduc și un port. Sunt administrator la port, nu specialist. Trebuie să punem umărul să ajutăm țara. Chiar aș vrea un interviu la voi după trei luni să vedeți cum merge. Și așa nu comentez".

Cristian Paris și-a depus declarația de avere din care rezultă că deține cinci terenuri intravilane în Provița de Jos și în satul Săftica. Tot în Săftica deține o vilă de 350 mp. El mai are un apartament și două locuri de parcare în București.

Pe un anume Cătălin Ghinea l-a împrumutat cu 56.000 lei și 20.000 euro, are și 990.000 de lei împrumutați firmei sale. Are și datorii: 70.000 euro la Unicredit și 34.500 lei la BRD.

Cristian Paris și-a secretizat salariul primit de la Menzies Aviation, dar a menționat că a primit dividende de 185.000 lei de la firma sa. În plus, a mai încasat o chirie de 5.700 euro de pe urma unui imobil.

POLITICĂ

Campionatul European de Fotbal: cu ce rămânem?

Organizarea în premieră a unui campionat european în mai multe țări, de-a lungul și de-a latul continentului, nu este o idee care să merite a fi repetată în viitorul previzibil.

VICTORIE Campionii europeni au defilat pe străzile Romei cu trofeul câștigat după 53 de ani de la prima cupă similară.

DE

OVIDIU NAHOI

DAR ACEST SISTEM A AVUT măcar un merit: acest campionat itinerant, găzduit de națiuni și orașe diferite, a putut indica mai bine temperatura Europei – cu toate problemele legate de aceasta. Și există câteva lucruri cu care rămânem, dincolo de pasiunea pură a jocului.

Victoria Italiei și creșterea încrederii în sine

Italia a câștigat... Italia, națiunea lovită cel mai greu de criza sanitară izbucnită la începutul anului 2020. Italia, „omul bolnav al Europei" încă dinainte de epidemie, pentru care a fost făcută formidabila străpungere politică a mutualizării datoriilor.

Victoriile europene și mondiale dau un impuls națiunilor, contribuie la creșterea încrederii în sine și chiar suflă în pânzele economiei – sunt concluzii formulate de multă vreme de analiști.

Ani de zile, Italia fost văzută drept marea problemă economică și financiară a Uniunii Europene. Iată însă că Italia a obținut fără probleme și printre primii aprobarea Comisiei Europene pentru planul său de redresare economică post-pandemică. Zecile de miliarde de euro au acum drum liber spre Italia. Și a venit victoria fotbalistică...

Este victoria de care avea nevoie o națiune bulversată de crize nesfârșite: financiară, a migranților, sanitară.

Problema Marii Britanii

Italia nu a câștigat doar pe teren. În momentul fluierului de început al finalei, Squadra Azzura câștigase deja în inimile europenilor – niciodată parcă n-au fost atât de implicați într-o finală care, în definitiv, nu-i privea direct.

Semn că ceva se întâmplă în conștiința europenilor. Iar britanicii ar trebui să-și pună întrebări: de ce au rămas în minoritate?

Poate să fie Brexitul. Poate acel penalty discutabil din semifinala cu Danemarca, națională care a câștigat atâtea simpatii pentru că s-a remontat admirabil după drama lui Eriksen.

Poate programul oarecum nedrept – Anglia a jucat acasă începând din sferturi – o răsplată, se spune, a președintelui UEFA la adresa premierului Boris Johnson pentru opoziția sa la proiectul Superligii.

Și mai e ceva: comportamentul suporterilor, violențele de stradă, huiduirea imnurilor echipelor adverse (aspect nemaiîntâlnit până acum pe Wembley).

Pare că discursul politic populist anti-Europa a lăsat urmări mai adânci decât se putea crede.

Rasismul în creștere

Premierul populist al Ungariei, Viktor Orban, a făcut din găzduirea meciurilor un prilej de propagandă. A umplut ostentativ stadionul Ferencz Puskas, în timp ce restul arenelor păstrau încă multe scaune goale, vrând să arate că țara sa Ungaria sfidează pandemia - și Europa.

FOTO: GULLIVER / GETTY IMAGES

Dar, dincolo de asta, după meciurile de la Budapesta a rămas zgura rasismului și homofobiei, manifestate pe scară largă în tribune.

Populismul liderului de la Budapesta a sădit, iată, ura și violența verbală în rândul suporterilor.

Rasism online și în Marea Britanie, după ce trei jucători de culoare au ratat la loviturile de departajare din finală. Rasism și în Franța, după înfrângerea de la București din fața Elveției.

Vă imaginați ce-ar fi spus președintele turc Recep Tayip Erdogan dacă echipa sa ar fi câștigat un meci, măcar unul singur, la acest Euro?

Ei bine, n-a fost să fie. Alături de Turcia, alte naționale reprezentând țări cu regimuri autoritare și eurosceptice au părăsit competiția din prima fază: Ungaria lui Orban și Polonia.

Niciodată parcă n-au fost atât de implicați într-o finală care, în definitiv, nu-i privea direct

Efectul Brexit

Meciurile Anglia-Scoția au mereu o atmosferă aparte. În definitiv, reprezintă cea mai veche confruntare „internațională" din istoria fotbalului.

Nu e de mirare că, pentru scoțieni, acesta a fost meciul turneului, iar rezultatul de egalitate obținut a însemnat o mare victorie – chit că au părăsit competiția din prima fază.

Dar altceva a atras atenția: tensiunea din tribune, huiduirea reciprocă a imnurilor.

Brexitul și tendințele de independență ale Scoției au lăsat urme.

De ani de zile, Hollywoodul acceptă în liniște cerințele **CENZORILOR COMUNIȘTI** pentru ca filmele sale să fie difuzate în China.

Tensiunea tot mai mare dintre SUA și China va pune capăt acestei practici?

INTERZIS ÎN BEIJING

DE **PAUL BOND**

ILUSTRAȚIE DE **ALEX FINE**

Pentru Hollywood, China este o mare oportunitate și poate o durere de cap mai mare. Oportunitatea este dată de piața enormă de film, cu estimări să devină în curând cea mai mare din lume. Așa cum spune Tuna Amobi, analist de divertisment la firma de cercetare a investițiilor CFRA: „Fiecare studio înțelege că, pentru a avea succes la nivel internațional, dezvoltarea se află în China".

Durerea de cap vine în momentul în care producătorii occidentali doresc să difuzeze - sau să facă - un film în China, căci trebuie mai întâi să se ocupe de o armată de birocrați care decid ce poate vedea publicul chinez. Numele lor sunt în mod adecvat orwelliene: Comisia de Stat pentru Afaceri Etnice; Administrația de Stat pentru Afaceri Religioase; Departamentul de Publicitate al Comitetului Central al Partidului Comunist din China; Ministerul Siguranței și Securității Statului și multe altele. Misiunea lor este să se asigure nu numai că viața din China este întotdeauna portretizată favorabil, ci și că unele subiecte nu sunt niciodată menționate, printre care cele mai importante sunt și cei trei T: Taiwan, Tibet, Tiananmen. De asemenea, de neatins: încercarea președintelui Xi Jinping de a-și prelungi mandatul la nesfârșit; detenția și tortura a 13 milioane de uiguri, kazahi și musulmani turci; suprimarea creștinismului în China și hărțuirea activiștilor pro-democrație din Hong Kong.

Hollywoodul a acceptat în mare măsură discret toate acestea, chiar de când China a început să se deschidă pentru industria cinematografică occidentală mai amplu în anii 1990. În 2019, Paramount Pictures, de exemplu, a lansat un trailer pentru „Top Gun: Maverick", continuarea block-buster-ului din 1986, coprodusă cu gigantul chinez de internet TenCent. (Lansarea a fost inițial stabilită pentru luna iunie 2020, dar pandemia a împins filmul până în decembrie.) Într-un cadru apare Tom Cruise, ca personaj principal acum de vârstă mijlocie, care se îmbracă cu ceea ce pare a fi jacheta de piele maro pe care a purtat-o în primul film. În 1986, jacheta avea trese comemorative ale unor exerciții ale marinei, cu steagurile Taiwanului (care s-a despărțit de China continentală în 1949) și ale Japoniei (rivalul regional cel mai mare al Chinei). În noul trailer, jacheta arată la fel, dar steagurile au dispărut. Paramount a refuzat să vorbească despre asta cu presa.

Totuși, există câteva semne mici, dar reale, că zilele în care studiourile croiesc în liniște filme americane pentru a se potrivii pieței din China sunt numărate. Relațiile dintre SUA și China s-au tensionat peste tot. Schimbarea a început odată cu războiul comercial al președintelui Trump și a continuat cu acuzațiile și contra-acuzațiile legate de COVID-19, represiunea Beijingului asupra Hong Kongului și ambițiile sale în Marea Chinei de Sud, care nu au făcut decât să crească temperatura.

Deși discuțiile publice despre cenzura chineză rămân tabu pentru marile studiouri, unii regizori au fost din ce în ce mai dispuși să se plângă și chiar, în câteva cazuri, să reziste. Anul trecut, în primăvară, conservatorii din Congres au propus o legislație care să-i pedepsească pe producătorii americani care cenzurează filmele lor ca să satisfacă Beijingul. Proba A? Geaca lui Tom Cruise. Republicanul din Texas Ted Cruz a întrebat din Senatul SUA în luna mai 2020: „Ce mesaj transmite, că Maverick, un simbol american, se teme aparent de comuniștii chinezi?".

„CE mesaj TRANSMITE, CĂ MAVERICK, UN SIMBOL AMERICAN, SE TEME APARENT DE COMUNIȘTII CHINEZI?"

FOTO: DE SUS: TOMOHIRO OHSUMI/BLOOMBERG/GETTY; BRIAN BOKOL/GETTY; PARAMOUNT PICTURES/ARCHIVE PHOTOS/GETTY

ÎNFĂȚIȘĂRI DIFERITE
Sus: spectatori cu ochelari 3D la Beijing. Stânga: o călugăriță budistă tibetană reținută de poliția nepaleză la un protest pro-Tibet în fața ambasadei chineze din Kathmandu în 2008. Mai jos: Tom Cruise în Top Gun din 1986. Un trailer pentru noua versiune a conținut o schimbare semnificativă a jachetei semnătură a eroului

Paramount, Universal Pictures, Disney, 20th Century Fox, Sony Pictures, MGM și Warner Bros. au refuzat să vorbească cu *Newsweek* despre strategiile lor din China. *Newsweek*, totuși, a vorbit cu zeci de actuali și foști agenți din industria cinematografică, care au spus cu toții că cenzura este principalul impediment pentru pătrunderea pe piața chineză într-un mod semnificativ.

Potențial uluitor

Înainte ca pandemia de coronavirus să închidă cinematografele în întreaga lume, China era pe drumul cel bun pentru a deveni cea mai mare piață de film a planetei în 2021, cu încasări de 11,2 miliarde de dolari în box office, comparativ cu 10,9 miliarde de dolari pentru SUA, potrivit PricewaterhouseCoopers. La sfârșitul anului 2019, China se lăuda cu 69.000 de ecrane de film, față de doar 9.700 cu un an mai devreme, conform *The People's Daily*, oficios al Partidului comunist aflat la guvernare. Analistul CFRA, Amobi, spune: „2020 a fost un an pierdut, dar nu există nicio îndoială că China își va recâștiga importanța probabil în 2021".

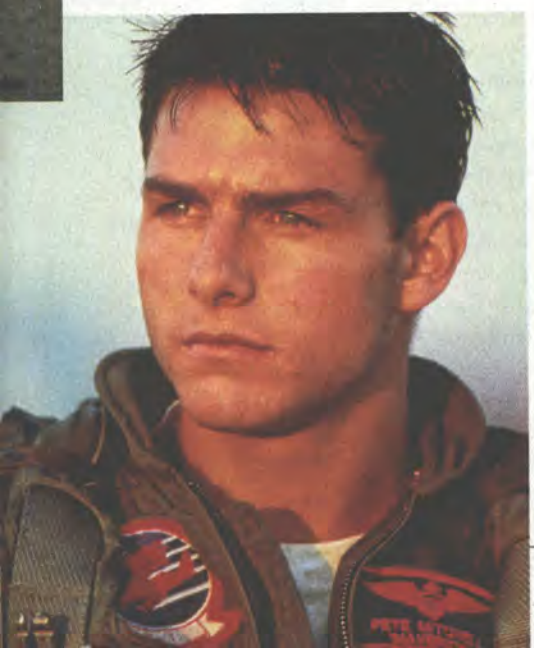

Hollywoodul urmărește veniturile chinezești încă din 1971, când președintele Richard Nixon a pus capăt unui embargo comercial de două decenii și a permis studiourilor să-și licențieze filmele în China, de obicei pentru aproximativ 20.000 de dolari pe film. O taxă nominală, dar alternativa era să te predai pirateriei în creștere și să nu obții nimic. Până în anii 1990, China permitea difuzarea doar a câtorva filme americane în fiecare an, cu o condiție de împărțire a încasărilor. Au fost difuzate inclusiv mari succese, precum „Evadatul" de la Warner Bros, „Forrest Gump" de la Paramount și „Regele Leu", potrivit volumului „Întâlnirea dintre China și Hollywoodul global" (University Press din Kentucky, 2016) de Wendy Su. Dar dolarii pentru Hollywood erau încă prea puțini, studiourile obținând doar aproximativ 13% din vânzările de bilete, potrivit Chris Fenton, un director de producție care face afaceri cu China de mai bine de două decenii.

De când a fost încheiată o înțelegere în 2012, China permite acum 34 de filme străine în țară anual, iar studiourile primesc 25% din încasări, restul mergând la firme chineze, inclusiv distribuitorii guvernamentali China Film Group și Huaxia Film Distribution Co. Dar specialiștii din industria cinematografică, care au discutat cu *Newsweek* în condiții de anonimat, spun că 34 este mai mult un etaj decât un tavan, mai ales că studiourile pot co-produce cu o companie chineză și evita astfel ca filmul lor să fie clasificat ca „străin". Așa s-a întâmplat cu „Marele Zid", în 2016, în care în rol principal a fost Matt Damon și a avut o distribuție de actori secundari chinezi și occidentali, sau cu „Top Gun: Maverick".

„Faptul că mari blockbustere americane au folosit vedete de film chineze sau chiar au filmat scene în China, ca o modalitate de a capta atenția fanilor lor, este extrem de grăitor", spune Jeff Bock, analist senior la firma de date Hollywood Exhibitor Relations Co. „Deși studiourile nu primesc o cotă la fel de mare din încasările din China în comparație cu ce capătă pe piața internă sau în alte țări, potențialul de creștere este uluitor și merită riscul".

Jamie Chen, analist senior din Shanghai pentru firma de investiții Third Bridge Research, este de acord, subliniind că, deși aproximativ 1.000 de filme sunt produse anual de industria cinematografică internă a Chinei, doar aproximativ 400 sunt considerate demne de lansare în cinematografe. Chiar înainte de COVID-19, „nivelul locurilor de muncă vacante în cinematografele chineze era mare", spune Chen. Acest lucru reprezintă un gol mare numai bun pentru a fi umplut de studiorile din SUA - dacă sunt dispuse să joace această oportunitate.

Cei care se gândesc să nu intre în joc au la dispoziție exemplul vechi al lui Richard Gere. Pe covorul roșu de la intrarea spre premiile Oscar din 1993, Gere, atunci aproape de apogeul său ca vedetă de clasa A, a protestat împotriva „oribilei" ocupații a Tibetului de către China. Gere a declarat ulterior că poziția sa continuă de susți-

BEIJINGULUI NU I-A PLĂCUT FELUL ÎN CARE TARANTINO L-A PREZENTAT PE **Bruce Lee** ÎN „A FOST ODATĂ

nere a Tibetului i-a afectat serios cariera, pe măsură ce piața chineză a crescut ca dimensiune și importanță. În 2017, Gere, care a refuzat să vorbească cu *Newsweek*, a declarat pentru o publicație comercială din industrie: „Am avut recent un episod în care cineva a spus că nu poate finanța un film cu mine pentru că îi va supăra pe chinezi". (În mod similar, rolul lui Brad Pitt în „Șapte ani în Tibet", din 1997, l-a pus o vreme pe lista Chinei de interdicție la difuzare, deși în 2013 „Ziua Z: Apocalipsa" a fost permis în Hong Kong, unde a câștigat doar puțin peste 5,5 milioane de dolari).

De atunci, cineaștii de la Hollywood s-au obișnuit cu interferența chineză asupra lucrurilor mari și mici. Producătorul Jerry Molen, care a produs mai multe filme ale lui Steven Spielberg, inclusiv „Lista lui Schindler", spune adesea că amestecul se referă doar la fleacuri. „Chinezii vor cere tot, sperând să obțină cât mai mult", spune el. „Uneori, este vorba de un actor sau scene filmate în China. Nu înseamnă că trebuie să arăți Shanghai, Beijing și Marele Zid în toată gloria lor, dar nu le poți arăta niciodată într-o lumină proastă". În 2018, Molen a fost producător executiv pentru „Meg", o coproducție a Warner Bros. și China Media Capital, despre un rechin preistoric enorm. Oamenii de știință din film sunt chinezi. Filmul a fost un succes de box-office, cu 530 milioane dolari obținuți în întreaga lume, din care 153 milioane dolari au venit din China.

Pentru „Iron Man 3", de la Disney, din 2013, China Film Group, companie deținută de stat, a dorit ca o scenă de spital să fie filmată într-unul dintre noile sale platouri de la Beijing. Producătorul Chris Fenton era la vremea respectivă președinte al DMG Entertainment Motion Picture Group, cu sediul în Beijing, firma care a lansat filmul în China. Acum este CEO al Media Capital Technologies și autorul cărții „Feeding the Dragon: Inside the Trillion Dollar Dilemma Facing Hollywood, NBA & American Business/Hrănind dragonul: dilema de un trilion de dolari cu care se confruntă Hollywood, NBA & afacerile americane", lansată anul trecut. Fenton spune: „Podelele au fost realizate din cărămizi crăpate, defecte, care s-au dezintegrat încet în praf pe măsură ce echipajul și echipamentele se deplasau peste ele, cărămizile au tușit din ce în ce mai mult praf până la punctul în care toți aveam nevoie să purtăm măști pentru a respira". În cele din urmă, majoritatea filmărilor dezamăgitoare din spitalul în ceață nu au putut fi utilizate.

O cerință chineză pentru coproducții cu străini este să existe o singură versiune difuzată în întreaga lume, permițând efectiv cenzorilor chinezi să decidă ce poate vedea publicul internațional. Producătorul Matthew

CÂMPURI DE LUPTĂ
În stânga sus: *Forrest Gump* a fost printre marile filme americane permise în cinematografele chinezești în anii 1990. În dreapta sus: Bruce Lee în „Pumnul de Fier" din 1971. Dreapta: președintele Trump cu președintele chinez Xi Jinping la un eveniment pentru liderii de afaceri, la Marea Sală a Poporului din Beijing în 2017.

FOTO: DIN STÂNGA SUS: SUNSET BOULEVARD/GETTY; BETTMANN/GETTY; NICOLAS ASFOURI/AFP/GETTY

Malek, care a ajutat la introducerea mai multor filme americane în cinematografele chineze, spune: „Chiar și atunci când chinezii îți spun că vor doar controlul asupra a ceea ce se vede în China, contractele pe care le trimit au o clauză conform căreia versiunea chineză devine versiunea master. Ei nu recunosc asta, dar am văzut-o de suficiente ori. Nu există nicio cale de rezolvare, cu excepția cazului în care sunteți un studio uriaș care a creat un film știind ce vor chinezii de la început ".

Uneori, cerința poate fi îmbunătățită. La „Iron Man 3", Disney a liniștit Beijingul adăugând câțiva actori și produse chineze în film - doar pentru o versiune lansată în China. Totuși, în același an, a fost lansat thriller-ul zombi al Paramount, „Ziua Z: Apocalipsa", cu Brad Pitt. În romanul lui Max Brooks din 2006, cercetătorii și medicii cred că o pandemie de canibalism și strigoi a început în China. Nu există nicio mențiune în film a acestui lucru. La momentul lansării, Paramount a negat relatările potrivit cărora o scenă în care se discuta despre China ca posibil loc de pornire a apocalipsei zombi ar fi fost filmată pentru o versiune non-chineză a peliculei, dar

... ÎN HOLLYWOOD" ȘI A INTERZIS FILMUL

FĂCUTE LA COMANDĂ

Filme care au fost schimbate pentru a se potrivi dorințelor autorităților chineze

Mumia: Mormântul Împăratului Dragon
2008
Cenzorii au insistat ca omonimul „împărat" să nu fie identificat niciodată și să nu semene cu Mao Zedong sau cu niciun alt lider chinez.

Karate Kid
2010
În varianta chineză a noii versiuni a celebrului film, produsă de Will Smith, copiii din China nu sunt agresori, ci doar răspund la agresiunile tânărului protagonist.

Invazia roșie
2012
Înainte de lansarea sa în toate țările, armata chineză din remake-ul MGM a fost modificată digital pentru a sugera că, de fapt, Coreea de Nord invadează SUA.

Bărbați în negru 3
2012
O scenă în care americanilor cu origini asiatice li se șterg amintirile după ce au asistat la lupta agenților americani cu extratereștrii a fost eliminată din versiunea chineză.

Titanic 3D
2012
În versiunea chineză, Leonardo DiCaprio nu o desenează pe Kate Winslet pozând nud.

Atlasul norilor
2012
Filmul SF al fraților Wachowski a fost cu 39 de minute mai scurt în China, după ce cenzorii au tăiat scenele de sex și violență.

007: Coordonata Skyfall
2013
Sony Pictures și MGM au eliminat o scenă din filmul cu James Bond în care un agent de securitate chinez este ucis.

Omul de fier 3
2013
Marvel Studios a lansat o versiune diferită a filmului cu super-eroi în China, care a inclus scene cu Fan Bingbing, o stea de film în ascensiune.

Ziua Z: Apocalipsa
2013
În carte, o pandemie care provoacă o apocalipsă zombi începe în China. În film, nu se menționează naționalitatea pacientului zero.

Marea matoleală
2013
În versiunea chineză a comediei grosolane, sexul și alcoolul sunt descrise ca atribute americane respinse de tinerii Chinei.

Bohemian Rhapsody
2019
Versiunea chineză este cu trei minute mai scurtă, întrucât toate scenele referitoare la homosexualitatea lui Freddie Mercury au fost omise.

Yeti - Omul Zăpezilor
2019
Pelicula DreamWorks Animation, cofinanțată de o companie din Shanghai, a inclus o hartă care sugerează că granița Chinei s-a extins în cea mai mare parte a Mării Chinei de Sud.

Top Gun: Maverick
2020
Continuarea Paramount este coprodusă de firma chineză Tencent. În trailer, jacheta lui Tom Cruise nu mai conține steagurile Japoniei și Taiwanului.

tăiată când autoritățile chineze au insistat că o singură versiune va fi lansată în întreaga lume. Dintre marile studiouri, spun cei din interior, Disney este cel mai de succes în a face afaceri cu China, așa cum arată capacitatea studioului de a gestiona cerințele autorităților pentru „Iron Man 3". Compania a colaborat cu succes cu guvernul pentru parcurile sale tematice din Shanghai și Hong Kong, înlocuind chiar atracții comerciale precum Space Mountain cu plimbări spectaculoase posibile numai în China, la insistența autorităților. Anul trecut, „Răzbunătorii: Sfârșitul jocului"a devenit cel mai mare film din istorie din punct de vedere al încasărilor, cu 2,8 miliarde de dolari la nivel mondial, din care 614 milioane de dolari, sau aproximativ 22%, provenind din China.

În mod similar, Disney avea mari speranțe pentru versiunea de film de acțiune a lui „Mulan", bazată pe povestea populară chineză a unei tinere care se dă bărbat pentru a-i lua locul tatălui ei bolnav în armată. Când în 2019 a apărut online un trailer pentru film, 52 de milioane de oameni din China l-au urmărit în primele 24 de ore. Dar în același an, în vară, în timpul represiunii tot mai mari împotriva disidenței din Hong Kong, actrița Liu Yifei, care interpretează personajul principal, a postat pe Twitter sprijinul ei pentru poliția din Hong Kong. Reacția a fost rapidă și puternică și a dat naștere unei campanii de boicotare a filmului pentru când acesta urma să apară pe piață. După tweet-urile lui Liu, Twitter a suspendat aproximativ 1.000 de conturi, care foloseau hashtag-ul #SupportMulan, spunând că erau roboți chinezi susținuți de stat, concepuți să submineze „legitimitatea și pozițiile politice ale mișcării de protest".

În timp ce studiouri precum Disney au muncit din greu pentru a se înțelege cu China, unii regizori s-au revoltat. Vorbind într-un panel la Festivalul Internațional de Film de la Beijing din 2014, regizorul Oliver Stone a declarat că a încercat și nu a reușit de trei ori să finalizeze coproducții cu companii de film din China din cauza amestecului din partea autorităților.

Un proiect a fost o adaptare volumului de memorii „Red Azalea"(publicat pentru prima dată de Pantheon Books în 1994) de Anchee Min, o poveste de dragoste lesbiană stabilită în timpul Revoluției Culturale din anii 1960. Relațiile homosexuale sunt interzise de cenzorii chinezi.

20th Century Fox a tăiat toate referințele la homosexualitatea lui Freddie Mercury din varianta chineză a hitului său „Bohemian Rhapsody", din 2019. Și mai sensibilă este orice discuție cu privire la Revoluția Culturală și orice critică, implicită sau altfel, față de acțiunile președintelui Mao sau ale partidului comunist în acei ani agonizanți.

Tot în 2019, China a blocat „ A fost odată la... Hollywood", a lui Quentin Tarantino, pentru modul cum e prezentată legenda artei marțiale Bruce Lee. În film, Lee, interpretat de Mike Moh, este înfățișat ca un arogant narcisist, care nu poate să îl învingă în luptă pe cascadorul Cliff Booth, interpretat de Brad Pitt. Nici familiei lui Lee nu i-a plăcut și nici Beijingului, care a insistat să fie retras personajul din film. Tarantino, unul dintre rarii regizori capabil să insiste asupra versiunii finale, a refuzat.

Apel la trezire?

Dacă împunsăturile și atracția dintre Hollywood și China s-au petrecut în cea mai mare parte în birouri și în camerele de montaj, anul trecut au început să se mute într-o arenă mult mai zgomotoasă. Pe 21 mai 2020, senatorul Ted Cruz a introdus un proiect de lege intitulat SCRIPT („Legea privind oprirea cenzurii, restabilirea integrită-

ESTUL ÎNTÂLNEȘTE VESTUL
Stânga: Ted Cruz vrea să pedepsească studiourile americane care se înțeleg cu zorii chinezi. Dreapta: Dalai Lama cu actorul Richard Gere la o ceremonie din 2007 la Capitoliul SUA. Mai jos: un tânăr fan încearcă repulsorii la un eveniment promoțional de la Beijing pentru „Iron Man 3".

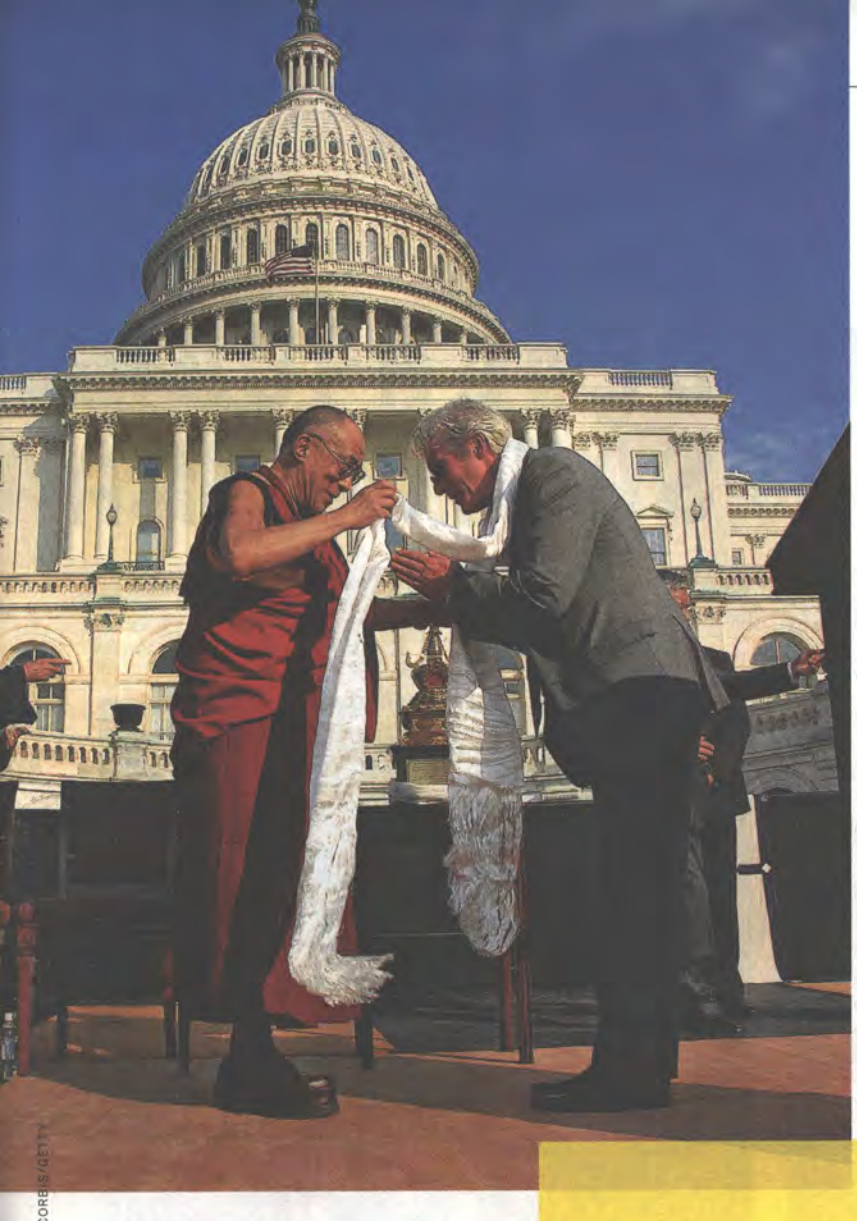

FOTO: DIN STÂNGA: ALEX WROBLEWSKI/GETTY; WANG ZHAO/AFP/GETTY; MARK REINSTEIN/CORBIS/GETTY

ții, protecția convorbirilor") care ar întrerupe ajutorul pe care studiourile îl primesc de la Departamentul Apărării al SUA în cazul în care cenzurează filme pentru a-i mulțumi pe chinezi.

„Companiile de la Hollywood au înțeles că China cenzurează filmele americane, așa că își modifică adesea filmele încă înainte de a le prezenta pe piața chineză", a explicat Cruz pentru *Newsweek*. „Cenzorii chinezi controlează nu doar ceea ce vede publicul chinez, ci și ceea ce vede publicul american".

Cruz, unul dintre cei trei congresmeni americani interzis de oficialii chinezi, spune că proiectul său de lege este un „apel la trezire" pentru Hollywood și ar împiedica, de asemenea, FBI-ul și Departamentul de Securitate Internă să ajute studiourile care se supun cenzorilor chinezi. Cruz spune că legea constrânge producătorii „să aleagă între asistența de care au nevoie de la guvernul american și banii pe care îi doresc de pe piața cinematografică chineză".

Hollywoodul nu a luat foarte serios legea lui Cruz. Producătorul Chris Fenton crede că ar trebui.

Între timp, reprezentantul statului Wisconsin, Mike Gallagher, un republican, a făcut presiuni asupra studiourilor americane pentru a dezvălui când sunt prezentate filmele lor - în fiecare etapă, de la scenariu până la finalizare - cenzorilor Chinei. Ceea ce Gallagher are în minte este o mențiune pe generic, cum sunt cele care spun că „niciun animal nu a fost rănit în realizarea acestui film", mențiune pe care o au multe filme.

Un exemplu deosebit de flagrant de supunere a Hollywoodului în China, spune Gallagher pentru *Newsweek*, este remodelarea din 2012 a filmului „Invazia roșie", produsă de micul studio Film District împreună cu MGM și Sony. Când s-a terminat filmarea principală, pelicula era despre o mână de adolescenți americani din orașe mici care luptau împotriva unei invazii din China. În post-producție, MGM și Sony au modificat digital scenariul, astfel încât invazia a venit din Coreea de Nord. Gallagher spune că nu vede nicio ideologie pro Partidul Comunist Chinez în acea mișcare de la Hollywood, ci doar dorința de a face bani. El arată: „Producătorii de filme nu se trezesc în fiecare dimineață gândindu-se la natura PCC, dar este corect să spunem că nici nu înțeleg amenințarea pe care o reprezintă".

„HOLLYWOOD ARE DE LUAT decizii DIFICILE ÎNTRE LINIA ROȘIE ȘI VALORILE PE CARE LE REPREZINTĂ"

„Hollywoodul are de luat decizii dificile între linia roșie și valorile pe care le reprezintă", spune Gallagher. „Hollywoodul nu are reținere atunci când vine vorba să țină predici americanilor și nu lipsesc filmele care portretizează America ca diabolică, rea și rasistă. Dar cu siguranță se pare că este pe partea greșită atunci când vine vorba de China, care este implicată într-un război ideologic". Este aceeași bătălie ideologică pe care a purtat-o și a pierdut-o Uniunea Sovietică atunci când a încercat să țină filmele, muzica, cărțile și ideile occidentale în afara imperiului în timpul Războiului Rece. Chinezii au învățat o lecție importantă din acest eșec și au decis să nu interzică cultura occidentală. În schimb, au muncit din greu - și în cea mai mare parte cu succes - pentru a o lua partener.

OLIMPIADA DE VARĂ 2020

SPORTIVII DE LA CARE ÎN ULTIMA SĂPTĂMÂNĂ

România mai are sportivi care pot obține medalii la atletism, box, caiac, lupte, tenis de masă și gimnastică. – *Mihai Duță*

MARIAN DRĂGULESCU

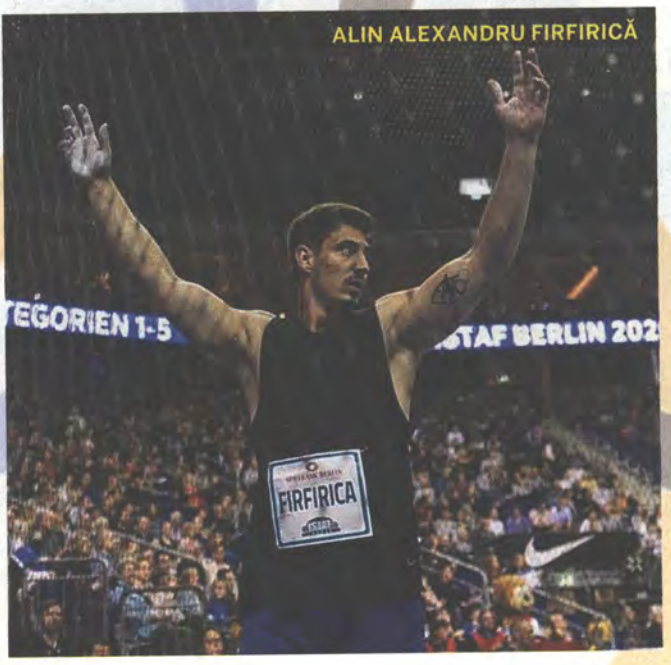

ALIN ALEXANDRU FIRFIRICĂ

LA 40 DE ANI, MARIAN DRĂGULESCU ESTE HOTĂRÂT să se bată pentru medalia de aur la sărituri, singura care-i lipsește din bogatul palmares. Luni, 2 august, va fi finala olimpică la sărituri, iar gimnastul nostru este, de departe, cel mai experimentat.

Ultimele lui rezultate arată că nu-i doar un vis. Concurenții generației sale au ieșit demult din circuitul sportiv, însă au apărut noi competitori care vin în concursuri cu săritura „Drăgulescu".

Marian are în palmares trei medalii la Jocurile Olimpice (obținute la Atena în 2004), un argint la sol și două de bronz, cu echipa și la sărituri; 10 medalii la Campionatele Mondiale (8 de aur și 2 de argint) și 18 medalii la Campionatele Europene (10 de aur, 6 de argint și 2 de bronz).

Atletism

Sâmbătă, 31 iulie, Alin Alexandru Firfirică (25 de ani) se va confrunta cu cei mai puternici aruncători de disc din lume în lupta pentru o medalie olimpică. Sportivul român de la CSA Steaua este pe locul șase în topul mondial al aruncătorilor de disc și speră ca la Tokyo să fie cel mai bun concurs al său.

„Dacă voi reuși să arunc din nou undeva la 67 de metri la această ediție a Jocurilor Olimpice, sigur mă voi clasa acolo unde îmi doresc să fiu. Mă voi duce cu gândul să trec de cele trei aruncări din calificări pentru că acelea vor fi cele mai dificile. Multă lume gafează la acele calificări.

Dacă voi trece ele, urmează finala de 12, unde trebuie din nou să mă focusez pe cele trei aruncări pentru a intra în finala de 8, iar în finala de 8 orice e posibil", a declarat Firfirică pentru Eurosport.

Duminică, 1 august, intră în comeptiție atleții: Florentina Costina Iușco, Alina Rotaru (ambele la săritura în lungime), Bianca Florentina Ghelber (aruncarea ciocanului).

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN; FACEBOOK

AȘTEPTĂM MEDALII A JOCURILOR OLIMPICE

CLAUDIA BOBOCEA

MARIUS IULIAN COCIORAN

Pe 2 august, România va fi reprezentată de atleta Claudia Mihaela Bobocea, care va alerga în calificări la 1.500 metri, cursă a cărei finală va avea loc pe 6 august.

Claudia Bobocea (28 de ani), a început să practice acest sport în școala generală, unde câștiga toate crosurile. Este multiplă campioană națională și s-a calificat la Jocurile Olimpice încă din 2019. Se antrenează de două ori pe zi, excepție făcând ziua de duminică, atunci când are un sigur antrenament. Aceasta lucru înseamnă 13 antrenamente pe săptămână, cu un total de aproximativ 30 ore de antrenament și un volum de 120-140km, în funcție de perioada de pregătire. Obiectivul ei este să ajungă în finala probei de 1.500 de metri.

Marți, 3 august, sperăm să avem cât mai mulți atleți care să se califice în finale. Este vorba despre Florentina Costina Iușco, Alina Rotaru (ambele la săritura în lungime), Andrea Miklos (400 m), Bianca Florentina Ghelber (aruncarea ciocanului), Rareș Andrei Toader (aruncarea greutății).

Aruncătorul de suliță Mihăiță Alexandru Novac intră în concurs pe 4 august, zi în care au loc și semifinalele la 400 m și 1.500 metri feminin.

Rareș Andrei Toader (aruncarea greutății) intră și el în concurs la aruncarea greutății pe 5 august. În aceeași zi concurează și Daniela Stanciu la săritura în înălțime, probă a cărei finală va avea loc pe 7 august.

Atleta s-a clasat pe locul al cincilea în finala probei de săritură în înălțime la Campionatele Europene de atletism în sală de la Torun (Polonia), în primăvară.

Marius Iulian Cocioran, aflat la a treia participare la Jocurile Olimpice, va concura în proba de 50 km marș pe 6 august, zi în care au loc și finalele la 400 m și 1.500 metri feminin.

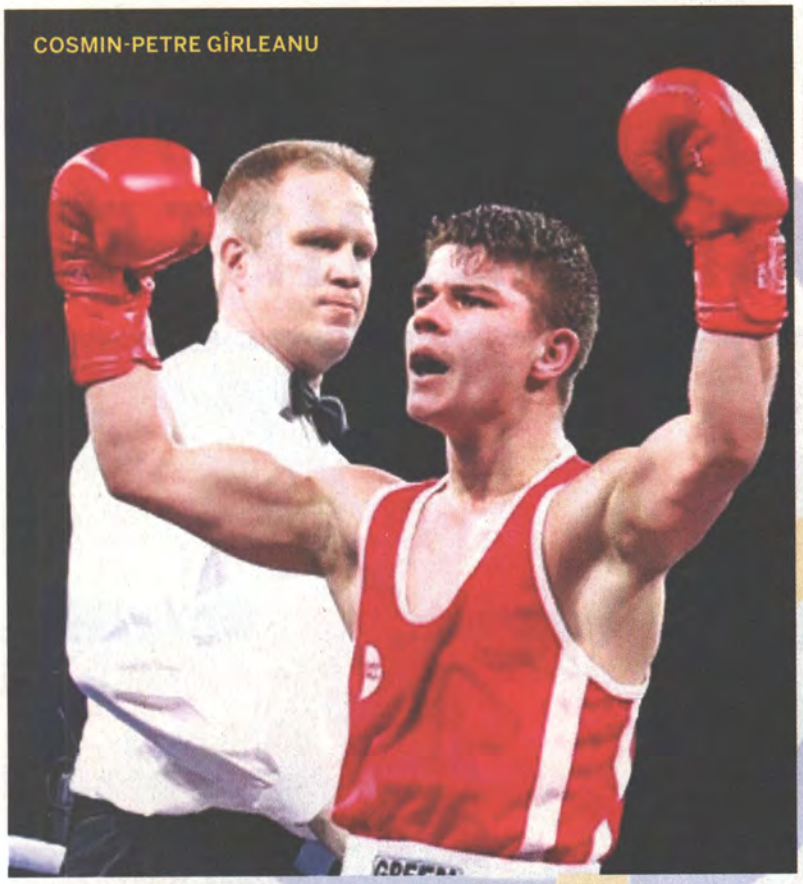

COSMIN-PETRE GÎRLEANU

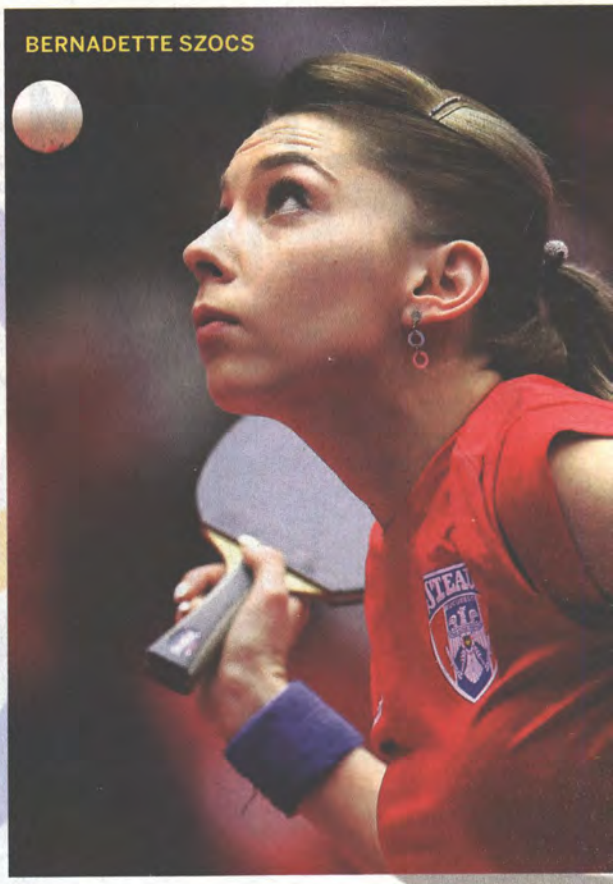

BERNADETTE SZOCS

MARIA CLAUDIA NECHITA

Box

La box, Cosmin-Petre Gîrleanu (cat. 52 kg), Maria Claudia Nechita (cat. 57 kg) încep să lupte în calificări sâmbătă, 31 iulie. Finalele la cele două categorii vor avea loc sâmbătă, 7 august (masculin 52 kg) și duminică, 8 august (feminin 57 de kg).

Cosmin a ajuns la box la 10 ani, pentru că era un copil plin de energie care-și pierdea timpul prin spatele blocului și crea tot felul de probleme la școală.

Mai făcuse ceva fotbal, dar nu l-a prea atras. Părinții, foști sportivi, tatăl, luptător, iar mama, gimnastă, au hotărât să-l dea la box pentru a-și consuma energia, dar și pentru a-și ține temperamentul sub control. Și au luat cea mai bună decizie.

Cosmin este acum un sportiv serios, concentrat pe ceea ce face și este, totodată, student la Facultatea de Educație Fizică și Sport din Timișoara și cursant la Școala de antrenori.

Boxul l-a început la Clubul Sportiv Școlar Hunedoara, iar acum este legitimat la Dinamo. La 12 ani, câștiga primul său titlu de campion național.

FOTO: INQUAM PHOTOS / ȘTEFAN CONSTANTIN; FACEBOOK

ELIZABETA SAMARA

IRINA CIOBANU

Sportul i-a schimbat complet viaţa.

„Acum am 13 titluri de campion naţional, sunt campion mondial de juniori , vicecampion european de juniori, vicecampion european Under 22, iar ultima perfomanţă, şi cea mai importantă pentru mine, este calificarea la Jocurile Olimpice de la Tokyo", ne-a spus Cosmin.

În turneul de calificare de la Paris, la categoria 57 de kg, Claudia Nechita a câştigat în faţa campioanei mondiale din 2018, nemţoaica Ornella Wahner, iar, în partida decisivă, eleva lui Adrian Lăcătuş a trecut, cu 5-0, de reprezentanta Turciei, Guldagi Aycan. Aşadar, avem mari speranţe că va fi pe podium şi la Tokyo.

De altfel, acesta este visul ei şi din acest motiv Claudia Nechita are tatuat pe braţul drept o boxeriţă care se antrenează, având în fundal cercurile olimpice.

„Sperăm să ne întoarcem cu medalii de la Jocurile Olimpice, atât eu, cât şi Cosmin. Am început calificarea la Londra şi am terminat-o la Paris, dar totul e bine când se termină cu bine. Chiar dacă s-a întrerupt atâta timp competiţia, eu am fost foarte concentrată pe obiectivul meu şi l-am îndeplinit. Acum obiectivul este clasarea pe podium, sus de tot pe podium. Ţintesc cât mai sus, eu vreau medalia de aur, dar acum să vedem. Cum vrea Dumnezeu să aşeze lucrurile, aşa va fi", a afirmat Nechita.

Tenis de masă

Pe 2 august încep calificările pentru echipa feminină de tenis de masă formată din Bernadette Szocs, Elizabeta Samara şi Irina Ciobanu (rezervă), iar meciurile pentru medalii vor avea loc pe 5 august. Echipa feminină de tenis de masă este campioană europeană în 2017 şi 2019, în aceeaşi componenţă.

Elizabeta Samara a obţinut medalia de bronz la Campionatele Europene de Tenis de Masă din anul acesta. Ea este cea mai medaliată tenismenă din România aflată în activitate. Cu cinci titluri europene în palmares, visul ei este însă o medalie olimpică.

Bernadette Szocs, şi ea dublă campioană europeană cu echipa, a venit la Tokyo hotărâtă să urce pe podium. De altfel, ea este singura sportivă din România calificată la trei probe: individual, cu echipa şi dublu mixt, acolo unde face pereche cu Ovidiu Ionescu.

FINALE LA TENIS ŞI FOTBAL

Finalele la tenis vor avea loc pe 1 august. Tenisul românesc este reprezentat de Mihaela Buzărnescu la simplu şi de Raluca Olaru şi Monica Niculescu, ambele la proba de dublu feminin. Finala mică la fotbal va avea loc pe 6 august, iar finala pe 7.

Lupte

Primul care intră în competiție va fi, pe 1 august, luptătorul de greco-romane Alin Alexuc-Ciurariu (cat. 130 kg), iar finala va avea loc a doua zi. Sportivul născut la Botoșani se află la a treia participare la Jocurile Olimpice și consideră că experiența acumulată ar putea constitui un atu în întrecerea de anul acesta. Alexuc, care la Rio a terminat pe locul 5, a spus că Federația Română de Lupte a investit foarte mult în pregătirea sa și că a avut posibilitatea să se pregătească chiar alături de triplul campion olimpic cubanez Mijain Lopez Nunez.

Medaliat cu bronz la Rio de Janeiro, Albert Saritov (cat. 97 kg) se va lupta pentru a obține încă o medalie olimpică pe 3 august. Sportivul român de origine cecenă s-a calificat la Jocurile Olimpice de la Tokyo, la 6 iunie, după ce l-a învins pe ucraineanul Valeri Andriței în semifinalele cat. 97 kg, la lupte libere, în turneul preolimpic de la Sofia.

Calificată in extremis, după ce Coreea de Nord a anunțat că nu va mai participa, luptătoarea Kriszta Tunde Incze (cat. 62 kg) va începe meciurile de calificare pe 4 august, finala urmând să aibă loc a doua zi.

La 5 august începe și Andreea Beatrice Ana (cat. 53 kg) competiția, luptând să ajungă în finală a doua zi. În aprilie, ea a luat medalia de bronz la cat. 55 kg, după ce a învins-o în meciul decisiv pe belarusa Katerina Picikovskaia, în cadrul Campionatului European de la Varșovia. Andreea Ana a mai obținut bronzul la Europenele de seniori în 2019, dar are și medalii de bronz la Europenele Under-23 din 2019 și la Mondialele Under-23 din 2018 și 2019.

Ultima luptătoare care va reprezenta România la Jocurile Olimpice de la Tokyo este Alina Vuc, pe care o putem urmări, pe 6 august, în drumul ei spre finala din ziua următoare.

Alina Vuc (27 de ani) a fost prima luptătoare din România care s-a calificat, încă din 2019, la Jocurile Olimpice, după ce a câștigat medalia de argint la Campionatul Mondial de la Nur-Sultan (Kazahstan), la categoria 50 kg.

Ea a participat și la Jocurile Olimpice de la Rio. Este vicecampioană mondială (2017 și 2019) și vicecampioană europeană (2016, 2018).

Alina a început să practice luptele de când era în clasa a III-a. A văzut un afiș la școală și s-a dus să vadă cum e. Primul titlu de campioană națională l-a câștigat la copii, în 2007.

Apoi, prima medalie internațională a venit în 2010, când a câștigat medalia de bronz la Campionatul European de Cadeți.

Alina are în palmares și o medalie specială. Argintul câștigat de ea la Paris, în 2017, a fost și prima medalie din istoria luptelor feminine românești la un Campionat Mondial de Senioare. N

FOTO: FACEBOOK

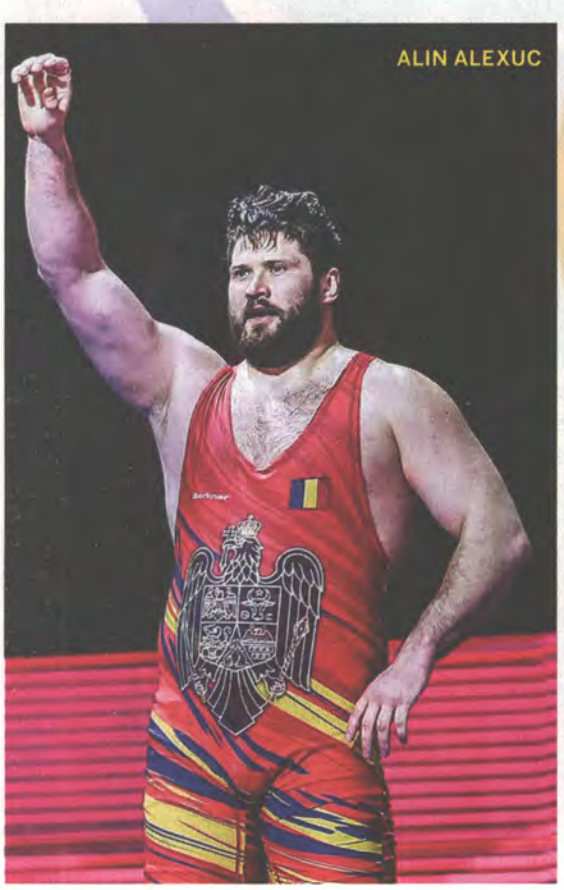
ALIN ALEXUC

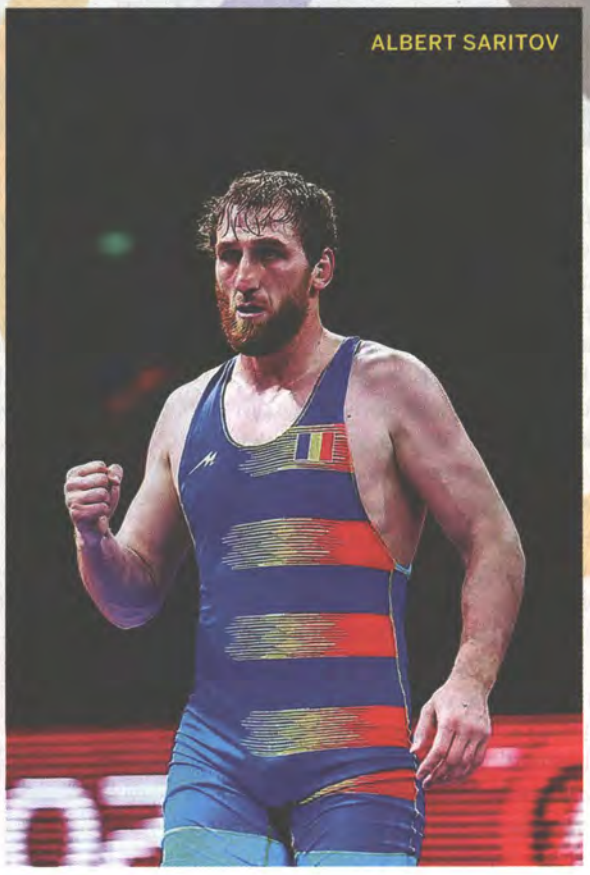
ALBERT SARITOV

CAIAC

Pe 2 august, Victor Mihalachi, Cătălin Chirilă (C2 - 1.000 m) vor trage cu toate forțele pentru un loc pe podium în proba a cărei finală va fi a doua zi, pe 3 august. Cei doi s-au antrenat asiduu cu un obiectiv foarte clar: să urce pe podium la Tokyo. Ultima lor performanță a fost medalia de bronz, în iunie, la Campionatul European de la Poznan.

Victor Mihalachi este moldovean de peste Prut, dar vrea o medalie olimpică pentru România. De la zece ani a plecat de acasă cu gândul de a fi printre cei mai buni la kaiac-canoe. Și tatăl său a practicat același sport.

„Săptămânal, noi parcurgem în canoe în jur de 120 - 160 de kilometri. Cu siguranță, în toată cariera mea am vâslit mai mult decât am mers pe uscat", spune Victor.

„La început, Victor a fost pentru mine un idol, îl aveam chiar pe desktop pe laptop și sunt foarte mândru că mi s-a oferit șansa de a-l avea ca partener în barcă. De mic copil am fost pasionat de apă, de pescuit, însă la mine în familie nimeni nu a avut o barcă cu care să pot merge pe apă", mărturisește Cătălin, asta în ciuda faptului că provine din Tulcea.

VICTOR MIHALACHI, CĂTĂLIN CHIRILĂ

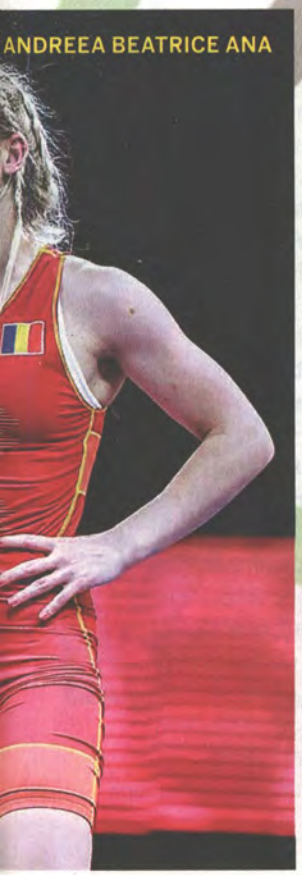
ANDREEA BEATRICE ANA

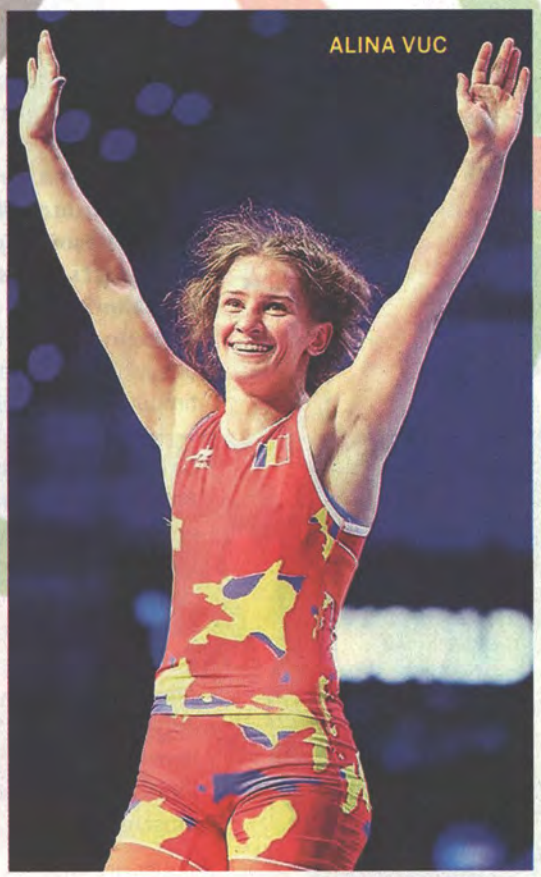
ALINA VUC

KRISZTA TUNDE INCZE

Ilustrație BRITT SPENCER

PUNCTUL PE I

Daniel Radcliffe

PE CÂND ERA HARRY POTTER, DANIEL RADCLIFFE FOLOSEA MAGIA pentru a ieși din numeroase situații care-i amenințau viața. Dar, ca Tim Jenkin, eroul din viața reală pe care îl joacă în noul film *Escape from Pretoria/ Evadare din Pretoria*, lansat în cinematografele americane pe 6 martie, are nevoie de mai mult decât vrăji și de o baghetă pentru a scăpa din închisoare, în epoca apartheidului din Africa de Sud, în 1979.

„Tuturor ne place să credem că vom fi acei oameni într-o societate opresivă, dar, în realitate, sunt foarte puțini ca ei", spune Radcliffe despre Jenkin, Stephen Lee și alți activiști anti-apartheid încarcerați pentru că au luptat împotriva regimului. „Să fii capabil să ai această perspectivă asupra a ceva este o calitate care trebuie sărbătorită și prezentată ca eroică în filme". Nu e un film biografic tradițional, căci *Escape from Pretoria* - bazat pe cartea scrisă de Jenkin, care a și participat la filmări – e și un thriller care îți dă palpitații. „Este povestea momentului important din viața acestor oameni și a politicii din Africa de Sud, dar este, de asemenea, un film grozav despre evadarea din închisoare". Este „ceva nebunesc", spune Radcliffe, „să faci cheile și să ieși pur și simplu din închisoare ziua".

„Este cea mai mare nebunie să faci cheile și să ieși din închisoare ziua"

De ce ți se pare că această poveste este relevantă astăzi? Ce speri să înțeleagă publicul modern?

Din păcate, nu cred că există vreodată un moment în care să nu fie relevantă. Adevărul este că Tim, Stephen și toți băieții din acea închisoare au putut vedea din afară sistemul în care crescuseră și să înțeleagă ce tiranie imorală și apăsătoare le controla viața.

De ce crezi că a fost important ca acest film să fie jucat ca un thriller?

Este, de asemenea, o poveste incredibilă de evadare din închisoare. Este uimitor. Au făcut chei. Ce este nebunesc când vorbești cu Tim e că are acel aer de: „Ei bine, știi, eu doar am făcut ceea ce ar face oricine" și tu ești: „Nu, nimeni altcineva n-ar fi fost în stare să facă asta".

Ai lucrat cu Ian Hart, care a jucat la rândul său un copil în* Harry Potter și Piatra Filosofală *[pe Quirrell]. Cum a fost să lucrați împreună după atâția ani?

Cred că ne-a dat amândurora un sentiment terifiant al trecerii timpului. Este minunat.

Ce întrebare despre franciza* Harry Potter *ai primit-o rar și ai fi vrut să o primești mai des?

Oamenii doresc întotdeauna să vorbească despre cum își petrec timpul liber actorii, dar eu aș vorbi despre echipă până când vin vacile acasă, pentru că simt că a existat o senzație de familie pe platourile de filmare, care se simte foarte rar în filmele francizate - o adevărată atmosferă de grijă de care cred că echipa a fost responsabilă.

de H. Alan Scott

KISS FM

DATORITĂ VOUĂ

1

SUNTEM #

RADIOUL #1 ÎN ROMÂNIA

Conform studiului de audiență realizat în perioada 11 ianuarie - 25 aprilie 2021 de IMAS - Marketing și Sondaje și MERCURY RESEARCH S.R.L., la nivel național, KISS FM este ascultat zilnic de 2.338.800 de persoane și este lider de audiență în România de 12 ani consecutiv. Vă mulțumim!

01 **Parcul Național Haleakala**
Maui, Hawaii

Ridicându-se la aproape trei kilometri în cer, craterul masiv din Haleakala este considerat „cel mai liniștit loc de pe Pământ". Veți găsi aici cel mai scăzut nivel de decibeli ambientali măsurați într-un mediu în aer liber. Când veți sta pe loc, așteptați-vă să vă auziți inima cum bate și scâncetul sistemului nervos, observă Hempton. (Vezi #1 in pagina următoare)

FOTO: FLORIAN KRAUSS/GETTY

PE HARTĂ

Salvați tăcerea: ultimele locuri liniștite ale lumii

„Tăcerea este momentul când sufletul gândește", potrivit lui Gordon Hempton, alias Sound Tracker, cofondator al Quiet Parks International (QPI), un organism nonprofit dedicat identificării și conservării spațiilor liniștite pe cale de dispariție din întreaga lume. Salvează nu numai bunăstarea, ci și mediul nostru. „Când economisim tăcerea, economisim orice altceva", mai spune Hempton. — *Kathleen Relfihan*

03 Parcul Național Grasslands
Saskatchewan, Canada

Una dintre cele mai bune „destinații de ascultare a pământului" din America de Nord, potrivit lui Hempton. În Parcul Național Grasslands puteți auzi vântul suflând printr-o vastă prerie, cât vezi cu ochii.

04 Preeriile americane Reserve
Montana

„În mod surprinzător, pentru un astfel de loc temperat din nord, au o biodiversitate uimitoare și rareori sunt invadate de traficul aerian", făcând din această destinație de prerie gestionată în colaborare cu voluntari „o destinație care trebuie ascultată", spune Hempton. „Este posibil să auzi mormăituri de zimbri în zori, la kilometri distanță, cu un remarcabil cor de păsări cântătoare de primăvară".

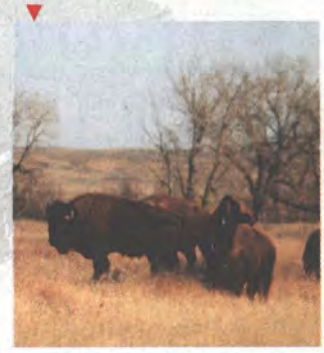

01 Parcul Național Haleakala
Maui, Hawaii

(Vezi pagina anterioară)

02 Pădurea tropicală Hoh
Peninsula Olimpică, Washington

Acasă la primul proiect al lui Hempton, din 2005, „Un inch pătrat de liniște", creatorul descrie această pădure tropicală din America de Nord temperată, amplasată în Parcul Național Olimpic, drept o „draperie de mușchi care absoarbe sunetul și care acoperă suprafețe mari din cea mai înaltă pădure din lume, cu acustică unică, inclusiv strigătele ca de flaut ale elanului Roosevelt". Din păcate, exercițiile aeriene ale marinei militare a SUA, care au loc chiar pe deasupra acestui spațiu, împiedică în prezent acordarea statutului de parc liniștit, adaugă Hempton.

05 Traseele din Desert Mountain
Scottsdale, Arizona

Acest sistem de trasee cu buclă, de 30 de kilometri, la nord de Phoenix - construit și întreținut de un grup de voluntari, Desert Mountain Desperados - leagă civilizația de vastul pustiu din deșertul Sonoran de-a lungul pădurii naționale Tonto și introduce drumeții în singurătate și liniștea spațiilor largi.

06 Parcul liniștit al râului Zabalo
Ecuador

Premiat cu prima distincție Quiet Park de către QPI în 2019, Zabalo este una dintre cele mai biodiverse zone din lume și una dintre cele mai puțin poluate cu zgomot. Vizitatorii sunt ghidați de Cofán, unul dintre cei mai vechi indigeni supraviețuitori din pădurea tropicală amazoniană din Ecuador, ajutând la strângerea de venituri pentru a păstra locul sacru al tăcerii.

FOTO: 02: FRANCK REPORTER/GETTY; 03: LORI ANDREWS/GETTY; 04: WILLIAM CAMPBELL/CORBIS/GETTY; 05: COURTESY OF CHELL & SHARON WONG; 06: COURTESY OF QUIET PARKS INTERNATIONAL

09 Rezervația Naturală Judarskogen
Stockholm

La începutul traseului din prima și cea mai mare rezervație naturală din Stockholm, traficul orașului va suna ca un mic pârâu de munte în depărtare. Dar, pe măsură ce mergeți mai adânc în pădurea de pini sau spre lacul din Judarskogen, este posibil să nu auziți altceva decât proprii pași.

08 Pădurea Bialowieza
Polonia

Un sit al Patrimoniului Mondial UNESCO, la granița dintre Polonia și Belarus, aceasta este cea mai mare și veche pădure de foioase din Europa și găzduiește cea mai mare populație de bizoni de pe continent. În ceea ce privește peisajele sonore, spune Hempton, se poate spera la „acustică asemănătoare unei catedrale, dar cu păsări cântătoare minunate în primăvară".

10 Parcul Național Yangmingshan
Taiwan

Primul parc urban liniștit, realizat de QPI și de guvernul taiwanez în 2020, poate fi găsit în afara unui Taipei dens populat, cu o populație totală de aproximativ șapte milioane de oameni. Ascultați o simfonie de broaște unică în Taiwan, de-a lungul a 52 de kilometri pătrați de trasee montane și izvoare fierbinți care duc la izoete, o ferigă acvatică rară.

07 Rezervația naturală NamibRand
Namibia

Această rezervație naturală privată care se întinde pe o suprafață de aproximativ 495.000 de acri este plină de peisaje sonore antice distincte și de o „liniște naturală profundă, cu niveluri scăzute de decibeli ambientali", explică Hempton. Turismul cu impact redus contribuie la conservarea biodiversității unice a acestei zone din deșertul sud-vestic al Namibului, care este, de asemenea, o rezervație din palmaresul Dark Sky.

FOTO: 07: JUSTIN REZNICK PHOTOGRAPHY/GETTY; 08: RAYMOND GEHMAN/GETTY; 09: GERARD PUIGMAL/GETTY; 10: TANPONG/GETTY

„DIVING SAFARI" LA

Grecia este una dintre destinațiile preferate de români pentru vacanță, caracterizată, în principal, de relaxare, distracție și „aventuri" culinare. Însă Elada este și cea mai la îndemână destinație pentru amatorii de aventuri subacvatice, unele dintre cele mai ofertante locații pentru scufundători aflându-se la circa 900 de kilometri de România, în Sporadele de Nord. – *Răzvan Scăețeanu*

SKIATHOS, SKOPELOS, ALONNISOS, Skiros, Peristera, Gioura, Kira Panagia, Piperi etc. „Insulele Magneziei", Sporadele de Nord, cuprind 80 de insule din Marea Egee, dar mare parte dintre ele sunt sălbatice, nelocuite. Skiathos, Skopelos, Alonnisos și Skiros sunt principalele destinații turistice, indiferent de tipul de vacanță ales, și punctele de start pentru un „diving safari" de neuitat.

Oricare ar fi itinerarul ales însă, Parcul Național Marin Alonissos este „epicentrul" unei astfel de aventuri subacvatice.

În Sporadele de Nord se poate ajunge cu mașina, până în portul Volos și, apoi, cu feribotul / iahtul, sau cu avionul, insulele Skiathos și Skiros având aeroporturi.

Parcul Național Marin Alonissos, „casa" focilor-călugăr

Parcul Național Marin Alonissos cuprinde atât insula Alonissos, cât și șase insule mai mici, este „casa" focilor Monk (foca-călugăr), o specie pe cale de dispariție, având în vedere că în întreaga Mediterană există sub o mie de exemplare, și este primul parc marin din Grecia și cel mai mare din Europa, cu o suprafață de aproximativ 2.200 de kilometri pătrați.

Colonia de foci-călugăr din Parcul Național Marin Alonissos este formată din 55-60 de exemplare și se află pe insula Piperi, dar accesul este strict restricționat. Mamiferele marine pot fi întâlnite, însă, pe insulițele din apropiere și, uneori, ajung și pe Kira Panagia și chiar pe Alonissos. Pe lângă focile-călugăr, în parc trăiesc peste 300 de specii de pești și peste 80 de specii de păsări, reptile și mamifere.

Pentru scufundătorii experimentați, cu brevet pentru scufundări la adâncimi de peste 25 de metri, în Parcul Național Marin Alonissos se află, printre altele, de exemplu, o barjă ateniană scufundată cu tot cu încărcătura de sute de amfore cu vin în secolul al V-lea î.H. Altfel, puteți face un tur vitual al epavei.

O locație de snorkeling și diving ce nu trebuie ratată pe insula Alonissos este Peștera Albastră, între plajele izolate din Strovili și Lalarias. Iar printre cele mai frumoase plaje se numără Tzortzi Gialos, Chrissi Milia, Kokkinokastro și Roussoum Gialos.

900 KM DE ROMÂNIA

Insula Skiathos

Skiathos este una dintre cele mai populare destinații din Grecia. Pitoreasca insuliță are o suprafață de 50 de kilometri pătrați, o linie de coastă de circa 40 de kilometri și peste 60 de plaje. Cea mai renumită este plaja Koukounaries, care a fost declarată a treia cea mai frumoasă plajă din Marea Mediterană. Dar nu trebuie ratată nici plaja exotică din Lalaria, pe care se ajunge doar cu barca.

Insula Skopelos

În afara faptului că a fost locația în care s-a turnat muzicalul „Mamma Mia", insula Skopelos este o destinație romantică, cu peisaje superbe, un singur drum principal și doar două localități mai mari – orașul-port Skopelos (Chora), considerat unul dintre cele mai frumoase din Grecia, și localitatea Glossa. Ca fapt divers, deși este mică, insula adăpostește peste 360 de biserici și mănăstiri, dintre care 123 se află în orașul Skopelos.

Insula Skiros

Skiros este cea mai mare și mai populată insulă din Sporadele de Nord. Nordul insulei este deluros, cultivat și împădurit, iar sudul, muntos și pietros. Orașul Skiros este un adevărat tablou cu imobile în stil cicladic, cu căsuțe cubice albe dispuse pe o faleză înaltă, străjuit de fortăreața bizantină de la Kastro. La multe plaje frumoase și intime din nord se ajunge doar pe jos, iar pentru gurmanzi insula este vestită pentru homari.

Insula Alonnisos

„Ikos", așa cum a fost numită insula în antichitate, nu este prea dezvoltată din punct de vedere turistic. Patitiri este capitala și portul principal. Iar alte așezări ce merită vizitate mai ales de către turiștii aflați în căutarea atmosferei tradiționale grecești autentice sunt Votsi, Roussoum Gialos și Steni Vala.

SHIPPING 2.0

Containere transportate cu viteze transsonice, de peste 1.220 km/h

Începutul de secol XXI are toate șansele să rămână în istoria transporturilor drept momentul unei „revoluții". – *Răzvan Scăești*eanu

MOTOARELE PE BENZINĂ ȘI motorină, care au contribuit din plin la progresele galopante din secolul XX și au democratizat mobilitatea, vor lăsa locul celor electrice, iar turismul spațial privat este gata să-și ia zborul, după ce Virgin Galactic a vândut primele bilete. Iar Transporturile de marfă sunt și ele în „pericol", shipping-ul, transporturile maritime, putând intra într-o nouă eră, prin construirea unor „HyperPort"-uri, din care containerele descărcate de pe vapoare să plece cu viteze transsonice.

Inginerul mecanic și inventatorul britanic George Medhurst care, în 1799, a patentat prima pompă pentru comprimarea aerului și obținerea de putere motoare, idee ce a stat, mai târziu, la dezvoltarea trenului pe pernă de aer, folosit, de exemplu, între terminalele aeroportului din Porto Alegre (Brazilia), ar fi mândru că, după mai bine de 220 de ani, pionieratul său a ajuns la nivelul „hyperloop".

SpaceX, aceeași companie a miliardarului vizionar Elon Musk care se ocupă și de călătoriile spațiale, a dezvoltat un concept de transport de tip „hyperloop", cu un tub de joasă presiune de aproximativ un kilometru lungime, în care un modul de transport a atins viteza de 463 km/h, în iulie 2019. Apoi, în noiembrie 2020, Virgin Hyperloop, compania „rivalului" Richard Branson, a efectuat primul test de transport „hyperloop" cu un om la bord în laboratorul său din Las Vegas.

Iar, recent, Hyperloop Transport Technologies a prezentat un concept de sistem logistic de mare viteză, de tip „hyperloop", pentru terminalele portuare, care este capabil să prelucreze până la 2.800 de containere pe zi și să le transporte la sute de kilometri depărtare în câteva minute, cu viteze transsonice, de peste 1.220 km/h.

Ce este „hyperloop"

Fără a intra în prea multe detalii tehnice, „hyperloop" este un sistem de transport format din tuburi închise, cu presiune redusă de aer, prin care modulele de transport marfă sau pasageri circulă cu viteze mari, comparabile cu cele atinse de aeronave și, chiar, transsonice, cu o frecare extrem de redusă cu aerul și cu șinele. În cazul transportului de persoane, modulele trebuie să fie presurizate, cum se întâmplă, de pildă, și în cazul avioanelor de linie.

Frecarea aproape inexistentă conduce la o eficiență energetică net superioară trenurilor de mare viteză, de exemplu. Iar, în ceea ce privește poluarea, operarea unui sistem „hyperloop" este mult mai verde decât „batalioanele" de camioane grele necesare pentru a transporta același volum de marfă, emisiile locale fiind zero.

Modulele „hyperloop" sunt propulsate de motoare cu inducție magnetică și compresoare de aer axiale, „plutind", practic, prin tuburile de joasă presiune.

În ceea ce privește costurile, proiectul „Hyperloop Genesis", cu un sistem de tuburi „hyperloop" de 560 de kilometri lungime și module de transport ce ar putea atinge 1.200 km/h, parcurgând, astfel, distanța dintre Los Angeles și San Francisco în doar 35 de minute, de exemplu, estima în 2013 o investiție de 7,5 miliarde de dolari. Unii experți în transporturi au afirmat că estimarea costurilor proiectului lui Elon Musk este nerealistă, dar o cale ferată de mare viteză pe aceeași distanță ar costa peste 77 de miliarde de dolari, potrivit estimărilor unor specialiști americani.

Conform unui raport al Băncii Mondiale din 2014, un kilometru de cale ferată de mare viteză costa, la acea vreme, între 17 milioane de dolari în China și 56 de milioane de dolari în California.

Sistemul logistic „HyperPort"

Este drum lung de la concept la realitate, evident. Deocamdată, sistemul logistic „HyperPort", dezvoltat de Hyperloop Transport Technologies, în parteneriat cu Hamburger Hafen și Logistik AG, este testat în Franța pe un traseu de doar 320 de metri lungime, care, bineînțeles, nu permite nici măcar atingerea unor viteze apropiate de „pragul" de 1.220 km/h. Însă rezultatele testelor sunt promițătoare. Conceptul „HyperPort" propune utilizarea unor module de transport marfă cu o capacitate de două containere standard, de șase metri lungime, sau pentru un container dublu, cu lungime de 12-13,7 metri. Modulele se deschid în partea superioară pentru a fi încărcate de macaralele portice sau podurile rulante actuale din terminalele portuare. Viteza modulelor de marfă va fi limitată la 965 km/h, potrivit Hyperloop Transport Technologies. Prin urmare, fie modulele pentru pasageri vor respecta aceeași viteză, fie vor avea nevoie de tuburi separate pentru a rula cu viteze transsonice de peste 1.220 km/h. Proiectul „HyperPort" se află în faza de certificare a designului, iar următorul pas va fi o prezentare în realitate augmentată (VR), la ITS World Congress 2021 ce va avea loc în luna octombrie, la Hamburg.

AUTO

Festivalul Vitezei

Viitorul va fi electric, dar mirosul de benzină arsă și urletele pline de adrenalină ale motoarelor cu aprindere nu vor putea fi șterse din memoria pasionaților. După circa un an și jumătate de restricții din cauza pandemiei, organizarea „celei mai mari petreceri în grădină a cailor putere", Goodwood Festival of Speed 2021 (8 – 11 iulie), a readus în aer mirosul normalității în lumea auto, aflată într-un con de umbră în lipsa saloanelor și evenimentelor internaționale.

FESTIVALUL VITEZEI DE LA Goodwood (FOS) este unul dintre cele mai cunoscute, reputate și de lifestyle evenimente din lumea automobilului. La Goodwood House au avut loc curse de viteză în coastă încă din 1936, iar pe Circuitul Goodwood, amenajat pe un fost aeroport din cel de-Al Doilea Război Mondial al Royal Air Force, prima cursă s-a desfășurat în 1948, sub pecetea celui de-al nouălea Duce de Richmond, Frederick Charles Gordon Lennox.

Notorietatea Goodwood de astăzi, însă, a început să fie construită din 1993, când al 11-lea Duce de Richmond, Charles Henry Gordon-Lennox, a decis să readucă la Goodwood fascinația mașinilor de curse, fondând Goodwood Festival of Speed. Nu a reușit să facă evenimentul pe Circuitul Goodwood, așa că l-a organizat în propria „curte". Și așa a rămas până astăzi. Singura dată în ultimii 28 de ani când cele mai spectaculoase automobile (vechi, noi, de curse sau concepte) n-au alergat sau defilat la Goodwood a fost în 2020, din cauza COVID-19.

Cu fiecare ediție, evenimentul a căpătat și capătă și mai multă amploare, fiind vizitat de zeci de mii de pasionați și devenind un adevărat „catwalk" și o rampă de lansare pentru vedetele motorizate. Iar ediția 2021, desfășurată între 8 și 11 iulie, nu a făcut notă discordantă.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Cursa extremelor: de la Napier Gordon Bennet din 1903, la Michelin MissionH24 LMPH2G

În tradiționala cursă de viteză în coastă de la FOS au luat startul sute de legende din toate categoriile. Lista participanților a avut nu mai puțin de 22 de pagini: monopostul de F1 Mercedes-AMG

W10 din 2019, Citroen-ul C4 WRC cu care Sebastien Loeb a câştigat WRC 2004, Rondeau-ul care a obţinut victoria în Cursa de 24h de la Le Mans în 1979, legendarul Ferrari 250 GT Breadvan etc.

Ca în fiecare an, deliciul publicului au fost „bătrânelele pe patru roţi", cu pocniturile excentrice ale motoarelor cu combustie timpurii. Printre cele mai în etate automobile, care au reamintit tuturor originile industriei auto şi ale motorsportului, s-au aflat un Napier Gordon Bennet din 1903, un Darracq 1906, un Itala Grand Prix din 1908 sau, de exemplu, un Cottin-Desgouttes din 1911.

La polul opus, cu un picior în viitor, s-a aflat Michelin MissionH24 LMPH2G, o maşină concepută pentru a concura, începând cu 2024, în Cursa de 24h de la Le Mans, în noua categorie dedicată prototipurilor care funcţionează pe pile de combustibil cu hidrogen. Dezvoltat de Michelin, GreenGT şi producătorul de pile de combustibil cu hidrogen Symbio, MissionH24 LMPH2G dispune de patru motoare electrice alimentate de o baterie a cărei energie este produsă prin prelucrarea hidrogenului în pile, pe eşapament ieşit doar apă. MissionH24 LMPH2G dispune de 635 de cai putere şi poate atinge o viteză de top de peste 300 de km/h.

Aglomeraţie de premiere mondiale

Aşa cum spuneam, cu fiecare ediţie, FOS a căpătat şi capătă şi mai multă amploare, devenind un adevărat „catwalk" şi o rampă de lansare pentru ultimele noutăţi din lumea auto. Iar anul acesta, pe fondul pandemiei care a închis aproape total robinetul prezentărilor internaţionale, Goodwood-ul a fost luat cu asalt de producători.

Printre cele mai importante apariţii de la FOS 2021 s-au numărat Lotus Emira, Porsche Cayenne Turbo GT, Rolls-Royce Dawn & Wraith Landspeed, BMW Seria 2, Mini Electric Pacesetter, Kimera Evo37, Kia EV6, Ferrari SF90 Stradale/SF 90 Spider şi, nu în ultimul rând, Ford Puma Rally1, maşina de WRC cu rădăcini craiovene.

Lotus Emira înlocuieşte toate cele trei modele din gama Lotus, Elise, Exige şi Evora, şi este ultimul Lotus cu motor cu scânteie, constructorul britanic făcând deja pasul electric cu hypercar-ul electric Evija. Coupe-ul Emira are 4,4 metri lungime, cam cât un Porsche 718 Cayman, şi este disponibil cu două motorizări, una de 2.0 litri semnată Mercedes-AMG şi una de 3.5 litri ce poartă ştampila Toyota, cu puteri între 360 şi 400 de cai putere.

Le-a luat aproape 20 de ani celor de la Porsche să „lipească" acronimul „GT" pe SUV-ul Cayenne, dar, în sfârşit, cu ameninţarea electrificării în spate, au făcut-o. **Porsche Cayenne Turbo GT** are la bază versiunea de Cayenne Coupe, punte directoare spate şi mai multă putere decât orice Lamborghini Huracan – 640 de cai putere. Nu este degeaba cel mai rapid SUV pe legendarul circuit de la Nurburgring.

Cum în ultimii ani Rolls-Royce nu prea a mai avut legături cu lumea motorsportului, faptul că britanicii au ales să celebreze viteza la FOS 2021 ar putea părea o curiozitate. Dar nu este. Colecţia **Rolls-Royce Landspeed**, ce include doar 60 de unităţi Dawn şi Wraith, celebrează două recorduri de viteză stabilite înainte de cel de-Al Doilea Război Mondial cu Thunderbolt, o „rachetă", cu trei axe şi opt roţi, propulsată de două motoare supraalimentate Rolls-Royce R V12 Aero, de 37 de litri şi peste 2.000 de cai putere fiecare.

Noul **BMW Seria 2 Coupé** a fost prezentat în premieră publicului de către Ducele de Richmond în cadrul Goodwood Festival of Speed 2021. Modelul a figurat în categoria „First Glance", alături de BMW M5 CS, cel mai puternic automobil de producţie din istoria bavarezilor. Cea de-a doua generaţie BMW Seria 2 Coupe vine cu o arhitectură unică în segmentul

coupé-urilor compacte, fiind singurul model cu motor amplasat în față și tracțiune spate din această categorie, cu un portofoliu care include și propulsoare de șase cilindri în line. Designul noului Seria 2 împrumută din limbajul de design al legendarului '02, modelul compact sportiv lansat de BMW la jumătatea anilor 1960, un automobil care a definit mult din sportivitatea mărcii, cu versiuni precum BMW 2002, BMW 1802 Ti sau BMW 2002 Turbo.

Mini nu a ratat ocazia și a adus la FOS 2021 modelul **Mini Electric Pacesetter**, care marchează prima întâlnire a John Cooper Works (JCW) cu mobilitatea 100% electrică. Nu este model de stradă, ci Safety Car în Formula E, dar indică clar viitorul. Ca și „MIMI", primul Mini electric de curse din istorie, care, ca idee, a fost dezvoltat exclusiv în România, și versiunea de serie Mini Cooper SE, Mini Electric Pacesetter dispune de același sistem de propulsie, de 184 de cai putere și cu un cuplu de 280 Nm.

Kimera Evo37 este un „restomod", reîncarnarea modernă a legendarei

Lancia 037, care a ținut capetele de afiș în raliurile de la începutul anilor 1980. În loc de caroserie din fibră de sticlă, Evo37 are caroserie din fibră de carbon, iar interiorul nu mai e spartan, ci ergonomic, tehnologizat și cu materiale de top, precum Alcantara și fibră de carbon. Motorul dispus central are 2.1 litri și dezvoltă 505 cai putere, care sunt transmiși punții spate prin intermediul unei cutii de viteze manuale, în 6 trepte.

Kia a fost prezentă pentru prima dată anul acesta la „Festivalul Vitezei", iar modelul 100% electric **Kia EV6** s-a numărat printre atracțiile principale în secțiunea „Electric Avenue - The Road to 2030". EV6 este primul model Kia care se bazează pe tehnologia E-GMP (Electric-Global Modular Platform), dispune de un o putere de 585 de cai putere, sistem electric pe 800 de volți și două versiuni de baterie, de 58 kWh sau 77,4 kWh. Atinge 100 km/h în 3,5 secunde și promite o autonomie de până la 510 kilometri.

Un festival al vitezei fără Ferrari nu ar fi festival. Alături de ultimele supercar-uri, F8 Tributo și 812 GTS, și legende ale motorsportului, italienii au prezentat la FOS 2021 „gemenii" **Ferrari SF90 Stradale/SF 90 Spider**, cel mai scump și mai puternic Ferrari de stradă. Mașinile sunt puse în mișcare de un sistem hybrid cu o putere totală de 1.000 de cai putere, din care, 223 de cai pot ajunge la roțile față, în modul „Race". Și pot rula și 100% electric, dar maximum 15 km. Încălțat opțional cu anvelope Michelin Pilot Sport Cup 2R, Ferrari SF 90 sprintează de la 0 la 100 km/h în 2,5 secunde, conform producătorului.

Ford a adus la Goodwood Festival of Speed 2021 noul model ce va concura din 2022 în Campionatul Mondial de

Raliuri (WRC) – **Ford Puma Rally1**, o mașină dezvoltată de M-Sport Ford World Rally plecând de la modelul Ford Puma produs exclusiv în România.

Nu în ultimul rând, hypercar-ul **Aston Martin Valkyrie** a fost votat vedeta absolută a FOS 2021 - Michelin Supercar Paddock Showstopper.

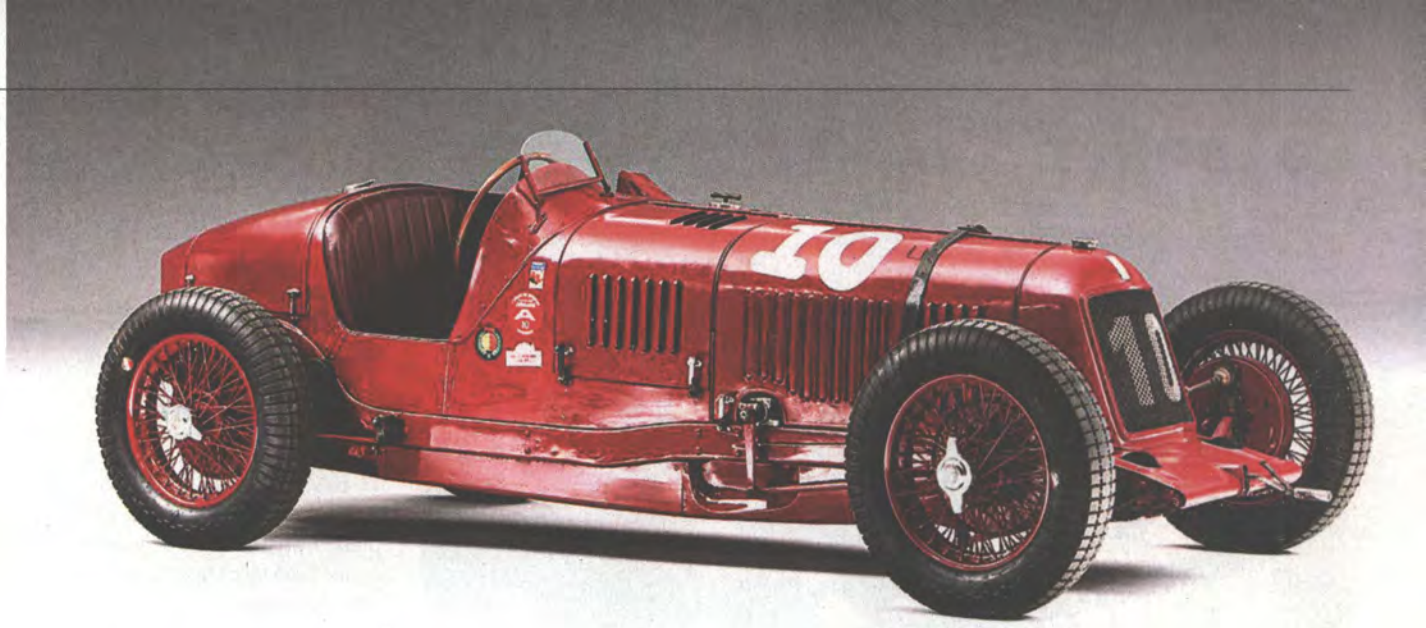

Cele mai scumpe automobile vândute la licitația Bonhams FOS

Fiind considerat cea mai mare și mai importantă sărbătoare a culturii auto din lume și fiind vizitat de pasionați și colecționari de pe tot globul, FOS este, probabil, cel mai bun loc în care automobilele cu pedigree își pot găsi case noi.

Cele mai scumpe automobile vândute la licitația Bonhams FOS din acest an au fost un **Maserati Tipo 26B din 1928** – 967.000 de lire sterline, un Ferrari Dino 246/60 din 1957 – 967.000 de lire sterline, un Ferrari F40 Berlinetta din 1990 – 883.000 de lire sterline, un Ferrari 250 GT Berlinetta din 1958 – 514.166 de lire sterline și un Ferrari 575M Superamerica Convertible din 2005 – 379.500 de lire sterline.

„Top 10" a fost completat de un Aston Martin DB4 Series IV Vantage Sports Saloon din 1962 – 327.750 de lire sterline, un Mercedes SLR McLaren 722 Edition Coupe din 2007 – 287.500 de lire sterline, un Aston Martin DB6 Mk2 Vantage Sports Saloon din 1970 – 258.750 de lire sterline, un Riley 1.5-litre TT Sprite Competition Sports din 1936 – 207.000 de lire sterline și un Rolls-Royce Silver Ghost Alpine Eagle Skiff Torpedo din 1920 – 189.750 de lire sterline. N

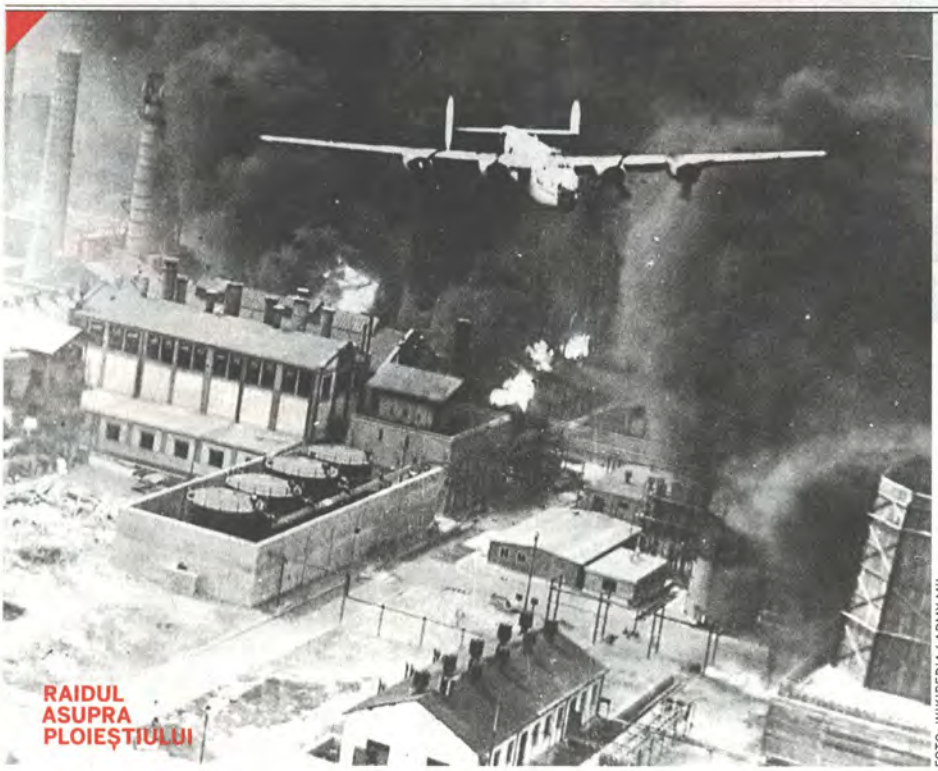

RAIDUL ASUPRA PLOIEȘTIULUI

FOTO: WIKIPEDIA/ ARMY.MIL

Americanii bombardează benzinăria lui Hitler

1 AUGUST 1943: PLOIEȘTIUL ESTE ATACAT DE AVIAȚIA AMERICANĂ. Operațiunea a fost denumită Tidal Wave și este considerată un eșec sau „o victorie costisitoare" a forțelor aeriene americane (Air Force Magazin). O flotilă de 177 de bombardiere au plecat de la Benghazi, în Libia, pentru a bombarda rafinăriile din Prahova – zonă cunoscută sub denumirea de „benzinăria lui Hitler" – dar doar 88 s-au întors la bază, 55 fiind pierdute în timpul atacului. Partea română susține că aviația sa a doborât 12 avioane, cea germană – 7, restul fiind distruse de antiaeriană. Bombardamentele au afectat 40% din capacitatea de rafinare, dar pagubele au fost reparate în câteva săptămâni.

Operațiunea a fost haotică și prost planificată, arată experții militari. Un avion s-a prăbușit de la decolare, altul a căzut în Marea Adriatică la scurt timp după plecare. Elementul surpriză a fost pierdut când un grup de avioane s-a rătăcit și a fost spartă tăcerea radio. Tactica folosită, zbor la mică altitudine, a făcut ca avioanele americane să fie o pradă ușoară pentru antiaeriană, iar fumul a făcut țintele complet invizibile.

Printre motivele eșecului – subestimarea apărării române și germane sau uriașa distanță de la Benghazi la Ploiești – *Air Force Magazine* menționează condițiile proaste din deșertul libian, unde erau cazați piloții americani, inclusiv dizenteria care-i măcina. Militarii germani din antiaeriana de la Ploiești se bucurau de mâncare și băutură, „singurul pericol fiind mahmureala". N

30 IULIE - 12 AUGUST

Autorul „Micului Prinț" dispare

31 iulie 1944: Scriitorul și aviatorul Antoine de Saint-Exupéry pleacă într-un zbor de recunoaștere deasupra Mării Mediterane; avionul său este doborît, iar el este considerat de atunci dispărut. În octombrie 2003, din largul mării, în dreptul Marsiliei au fost scoase la suprafață fragmente ale avionului cu care zburase Saint-Exupéry. Povestirea sa „Micul Prinț" este una din cele mai răspândite cărți din lume, fiind tradusă în sute de limbi.

Titanicul flotei ruse

12 august 2000: Submarinul nuclear rusesc Kursk a explodat și s-a scufundat în Marea Barents în timpul unui exercițiu militar. Au murit cele 118 persoane aflate la bord, dintre care 23 lent, sufocate, după ce Rusia a refuzat orice ofertă de ajutor străin. Cauza exploziei nu este clară. Rusia susține că submarinul s-a ciocnit de o navă americană, SUA apreciază că torpilele experimentale rusești erau defecte. Nava și cadavrele au fost recuperate de o echipă olandeză, în 2001.

România bate Bulgaria

10 august 1913: Se încheie Pacea de la București, care marchează sfârșitul celui de-al doilea război balcanic și înfrângerea Bulgariei. Grecia și Serbia își împart Macedonia, iar România anexează Cadrilaterul, care avea o suprafață de aproximativ 6.960 km² și o populație de circa 286.000 de locuitori. Nicolae Iorga a criticat tratatul, arătând că-i vom „înstrăina pentru totdeauna" pe vecinii bulgari: s-a dovedit că a avut dreptate, aceștia și-au luat revanșa în 1916, în Primul Război Mondial.

Magic FM
always great music
MAGIC MORNING
cu Liana Stanciu
Luni - Vineri
De la 06:00 la 10:00
make life magic

ABONEAZĂ-TE!

Online, prin CARD, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: RO38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moşilor	La toate oficiile poştale	La firmele de abonamente: • Manpres Distribution Bucureşti • Calliope S.R.L. Ploieşti • Cuget Liber S.A. Constanţa

Pentru informaţii şi reclamaţii abonamente *Newsweek România:*

• E-mail: abonamente@newsweek.ro.
• Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 şi 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteţi talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Bucureşti, B-dul Mărăşti nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare. Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

2 modalităţi simple de abonare • Mergi pe www.newsweek.ro/abonamente sau completează şi trimite talonul de mai jos

Newsweek ROMÂNIA

Nume, prenume •
Adresa completă: Str. • **Nr.** • **Bl.** • **Sc.** • **Et.** • **Ap.** •
Localitate • **Judeţ / Sector** •
Cod poştal • **Telefon** • **E-mail** •

Am achitat suma de • **lei cu ordin de plată nr.** •
din data • **către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal RO38847674,**
în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moşilor.

Abonamentul va începe din luna •

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicaţie şi livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poştei Române sau firmei de distribuţie care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-aţi abonat şi să vă ţinem la curent cu diverse informaţii despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriţi aceasta, bifaţi ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiaţi de dreptul de acces, de intervenţie asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveţi dreptul să vă opuneţi prelucrării datelor personale care vă privesc şi să solicitaţi ştergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteţi adresa cu o cerere scrisă, datată şi semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiţiei.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal şi să le dezvăluie terţilor conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări şi să solicit ştergerea datelor adresându-mă societăţii NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A. CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B. PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sect. 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

CEL MAI BUN PREȚ

Abonament PRINT+DIGITAL

3 luni: 129 lei
6 luni: 249 lei
12 luni: 489 lei

Abonament PRINT

3 luni: 89 lei
6 luni: 169 lei
12 luni: 329 lei

Abonament DIGITAL

1 lună: 18 lei
3 luni: 49 lei
6 luni: 89 lei
12 luni: 169 lei

Revista va continua să apară bilunar, cu excepția lunilor iulie și august, când va apărea lunar.

Revista Newsweek România este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României.
Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 sau prin e-mail, la adresa: abonamente@newsweek.ro.

APA NOVA
o companie VEOLIA
Apa ta, responsabilitatea noastră.
Apă pentru cei care
se gândesc întotdeauna la alții.
Eroii orașului
au susținerea noastră.

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026